

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1925 február 4.

33. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Az ismeretlen kortesek

Beogradi lapokban olvassuk, hogy az olaszországi szláv kisebbség vezetői üdvözlő táviratot küldtek Kraft Istvánnak s a szivaci orvtámadás miatt felháborodásuknak és részvételüknek adták kifejezést.

Sokszor megirtuk: a kisebbségi kérdés, aminek Bécsben muzeuma, Pozsonyban könyvtárai vannak, nem magyar kérdés, ha magyar kérdés is. Sokszor megirtuk, hogy Közép-Európa kisebbségei nyelvre, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül természetes szövetségesei egymásnak. A kisebbségi sors, a képzőművészet „egyenletes fejlesztési” elve, avagy a fizikai „közlekedési edények törvénye” szerint egyformán javul, egyformán súlyosodik mindenütt. Mert az uralom közszellemét is nagyjában ugyanazok a tényezők alkotják egész Európában. Az SHS. királyság nemzeti kisebbségeinek leghatalmasabb segítő társai az SHS. királyság határain kívül rekedt szlávok. Amit a kisebbségi sorban élő szlávok jogtalan támadásnak, az emberiség ellen intézett merényletnek tartanak, azt az uralmon lévő szlávok sem kendőzhetik el politikai rezonánzával. Az uralmon lévő szlávok nem súlyosbíthatják mesterségesen és tervszerűséggel a kisebbségi helyzetben élő szlávok helyzetét azáltal, hogy példát adnak az uralomnak erőszakos cselekedetek véghezvitelére és megtorlatlanságára. Az SHS. királyság kormányában volt annyi nemes együttérzés s volt annyi bátor helytállás, hogy a diplomáciai viszony megszakításának fenyegetésével védje meg a jogtalanság szégyenétől és nyomorúságától a görögországi szerb kisebbségeket. Nem szabad kételkedni ennek a védelemnek őszinteségében és elszántságában. De nem szabad ennek a védelemnek hatályosságát és hatását lerontani azzal a példányújtással, melyet a meg nem torolt erőszak a görögországi felelőtleneknek s a felelőtlenekkel rokonszenvező görögországi kormányzatnak nyújt. Az idegen impériumok alatt élő szerb testvérek tiltakoznak az ellen, hogy az SHS. királyságban jogtalan bánátlom érje a kisebbségeket s az idegen impérium alatt élő szerb testvérek legelőkelőbb érdeke követeli meg az SHS. királyság kormányától azt, hogy nyújtsa a törvény védelmét, az alkotmány oltalmát a kisebbségeknek s az állam büntető hatalmával torolja meg minden törvénysértést.

Ma már, amikor nemcsak a nemzeti, de az államalkotó néphez tartozó osztálykisebbségeket is vasbot és boxer fogadta a

szentai nagyterem, talán nem haszon nélkül figyelmeztetjük azokat, akiké ma a kormányzás minden hatalma és felelőssége, hogy milyen szakadékos távolságok választják el a hirdett programot — a bűncselekmények megtorlatlanságától. Nincs olyan politikai párt, amelyik ne hirdetne jogrendet, állampolgári egyenlőséget s ne követelné a törvényes rend megvédését és megszilárdítását. Mi nem kételkedünk abban, hogy a kormányzó pártja ezt a programot őszintén hirdeti és őszintén akarja. Eredményes politikát azonban csak a tömegek lelkivilágának, kívánságainak s a tömegítélet tényezőinek ismeretével és tiszteletbentartásával lehet folytatni. A tömegeket is meg kell győzni arról, hogy a hirdett program őszinte. S a tömegek meggyőzésének egyetlen hatásmas, egyetlen megcáfolhatatlan, egyetlen túl nem harsogható eszköze van: a cselekedet. Száz Demosthenesnél is szebben beszél egy gramnyi tett. A tömegeket s főként a kisebbségek tömegeit nem szabad az elé az alternatíva elé állítani, hogy választaniok keljen az elhangzott szavak s a megtörtént cselekedetek programja között. Nem lehet mást hirdetni és mást tenni, mert a tömegek sokkal hajlamosabbak a cselekedeteknek hiinni, mint a szavaknak.

Kraft István, a jugoszláviai németek politikai vezetőjét ismeretlen tettesek leütötték Szivacón. Nincs senki az országban, aki nem itélné el ezt a merényletet, amiről — úgy véljük — a jugoszláviai magyarság is alkothat magának olyan meggyőződést, mint amilyenek — az olaszországi szláv kisebbség kifejezést adott. Az ismeretlen tetteseknek — tetelezzük föl a legjobbat — bizonyára az volt a szándékuk, hogy megakadályozzák, vagy lehetetlenné tegyék a vajdasági németek választási akcióját. Ezt a céljukat el is érték a véres merénylet kitervei és végrehajtói. A bűncselekmény megtorlatlansága azonban éppen az ellenkező hatást keltette s meg kell állapítani, hogy a németiség politikai megszervezése terén, ha a legakadályosabbul s a legszabadabban folytathatta volna propagandáját Kraft, olyan eredményt nem tudott volna elérni, mint amilyen a szivaci támadás elérték. Bizonyosnak kell tartani azt is, hogyha Szekulics Milán megvárhatja szentai népgyűlését, ha szabadon terjesztheti agitációs iratait s főkeresheti szabadon választási kerületének minden községét, pártívei megszervezésében s a párt iránt érzett hűségük meg-

erősítésében nem tud annyit elérni, mint amennyit a szentai véres támadás tettesei elértek. És nem lehet kételkedni abban sem, hogy a Magyar Párt választási esélyeit az atrocitások, a megtorlatlan bűncselekmények s a ki nem nyomozott tettesek legalább annyival javították meg most, amennyit a magyarság népszerű és köztisztességgel övezett vezetőinek, Várady Imrének, Sántha Györgynek, Gráber Lászlónak emberi és politikai kiválóságai elérhettek volna a magyarság politikai megszervezésében még akkor is, ha semmi akadály nem gördült volna és nem gördülne a propaganda útjába. A politikai történelem végeláthatatlan sorát szolgáltatja azoknak a példák, melyek meggyőző erővel bizonyítják, hogy a martirizálás többet használ az üldözötteknek, mint az üldözőknek. A magyar pártnak, a német pártnak s a szocialista pártnak nem azok az igazi kortesek, akiket az erőszak le akart gyűrti, hanem a szivaci, a balinai és a szentai ismeretlenek. Akik a magyarságot

a magyar párttól, a németeket a németiségtől s a szocialistákat a szocialista párttól el akarják torítani, azoknak első és egyetlen célhoz vezető feladatuk: megakadályozni az ismeretlen kortesek munkáját. Kraft István, Varga János, Szekulics Milán az isten segítségével ki fogják heverni sérülésüket, de az ismeretlen kortesek agitációjának hatása tovább fog érződni, mint az általuk okozott sebek.

Az erőszak és a fenyegetés a legcéljatosabb politikai fegyverek; ezeket a fegyvereket el kell maguktól dobni azoknak, akik nem maguknak, de az általuk képviselt gondolatnak akarják megszerezni az ország népének támogatását. A választások előtt helyre lehet még hozni s helyre kell is hozni a hibákat. Gondolják meg, hogy Mussolini uralmát semmi sem tudta megrendíteni, csak a Matteotti-gyilkosság, pedig a gyilkosok Mussolini politikai ellenfelet tették el láb alól s a gyilkosok — börtönben ünek.

A választási harc

Boszniában eljárás indult a földműves-párti urnaőrök ellen Pribicsevics a királynál

A választások közeledtével az ellenzéki pártok részéről egyre több panasz és tiltakozás érkezik a kormányhoz, sőt a királyhoz is. Az ellenzéki lapok tele vannak atrocitásokról szóló jelentésekkel. Szekulics Milának Sentán történt megtámadása mély hatást keltett politikai körökben. Az ellenzék rámutat arra, hogy a politikai tekintetben teljesen mérsékelt szocialista-párt ellen is ilyen eszközöket használnak fel a választási küzdelemben.

A beogradi ellenzéki lapok keddi számukban a földművespárt híveinek boszniai üldöztetéséről számolnak be. Egy banjalukai jelentés szerint a banjalukai kerületben a földművespárt urnaőröi levelet kaptak Radics István aláírásával; a járási főnökök beidéztek valamennyi földművespárti urnaőrt azzal a felszólítással, hogy vigyék magukkal a Radics-féle leveleket. Ezzel kapcsolatban több esetben megtörtént, hogy a beidézettek a hatóságok felszólítását hamarabb kapták kézhez, mint Radics levelet, amiből bizonyossá veszik, hogy politikai ellenfeleik apokrif leveleket küldenek nekik Radics aláírásával. A földművespárti urnaőrök egy részét a boszniai hatóságok a Radics-féle összeköttetés miatt az obznana-rendeletre való hivatkozással letartóztatták.

Lázics Voja, a földműves-párt elnöke és a valjevói kerület listavezetője kedden táviratilag feljelentést tett a belügyminiszternél és panaszt emelt az agitációs szabadság megsértése miatt. A feljelentés szerint a valjevói kerület főispánja és szolgabírái hajszát indítottak

mindazok ellen, akik nem a radikális párthoz tartoznak.

A kormány tagjainak legnagyobb része nincs Beogradban, hanem kerületeiben tartózkodnak agitációs uton. Nincsies külügyminiszter az Észak-Bánátban tartózkodik.

Pasicus miniszterelnök kedden délelőtt Gyuricsics Márkó szociálpolitikai miniszter látogatását fogadta, akivel hosszasan tanácskozott.

A beogradi újságírók a sajtószabadságért

A zagrebi újságíró-szekció — mint már jelentettük — Wilder belügyi államtitkárt kizárta az újságíró-egyesület tagjai közül. A határozat indoklása az, hogy Wilder a lapok kolportázsjogának felfüggesztésével és betiltásával súlyosan vétett az újságíró-egyesület érdekei ellen.

Az ügy beogradi politikai körökben nagy feltűnést kelt. A beogradi újságírók egyrésze is csatlakozik a zagrebi újságírók mozgalmához és beadvánnyal fordult a Jugoszláv Újságíró Egyesület beogradi szekciójához, azzal a kéréssel, hogy hívjon össze rendkívüli közgyűlést, amelyen tiltakozó határozatot akarnak hozni a sajtószabadság ellen elkövetett erőszakosságok ellen. A beogradi újságírók előterjesztése többek közt a következőket mondja:

— A sajtószabadság elfojtása az ország minden részében mind nagyobb méreteket ölt. Az üldözött sajtó élén a zagrebi áll és ezután nyomban következik a horvátországi, dalmáciai és egyéb vidékek sajtója. A legutóbbi időben betiltották

a következő lapokat: Novi List (Susák), Hrvatsko Jedinstvo (Varasdin), Medjumarski Hrvat (Varasdin), Granicsar (Nova-Gradiska), Srijem (Vinkovci), Nrvatski Branik (Sisák), Hrvatski Glas (Sisak), Hrvatski Rijec (Split), Hrvatska Domovina (Dubrovnik), Slobodni Dom (Zagreb). Rendszerint elkobozzák minden rendőri határozat nélkül a független munkáspárt beogradi lapját, az Istina-t és a beogradi Republika majdnem valamennyi számát, a bíróság feloldó határozata ellenére. A beogradi Novosti-t az utolsó két hét alatt ötször kobozták el és a bíróság minden esetben feloldó határozatot hozott. *A sajtónak ez az üldözése teljes megsemmisülése a legegységibb polgárjogoknak és lehetetlenné teszi az újságírói munkát és kritikát ebben az országban.*

Pribicevics és Makszimovics a királynál

A király hétfőn délután kihallgatáson fogadta Pribicevics Szvetozár közoktatásügyi minisztert és Makszimovics Bozsó belügyminisztert. A miniszterek a politikai helyzetről és a választási előkészületekről referáltak az uralkodónak.

A horvátországi választási elnökök meg nem kapták meg kinevezésüket

Davidovics Ljuba levelet intézett Jovanovics Ljubához, az állami bizottság elnökéhez, amelyben felhívta figyelmét arra, hogy Horvátországban a választási bizottságok elnökei még nem kapták meg a kinevezésükről szóló dekrétumokat. A levélben Davidovics egyúttal megemlíti, hogy a horvát községek képviselőtestületeit egymásután függesztí föl a belügyminiszter, ami azért aggodalmas, mert a választási törvény értelmében, ha a választási elnök nem jelenik meg, a községi hatóság nevezi ki helyettesét. Davidovics fel-

kéri az állami bizottságot, hogy a horvátországi választási elnökök megbízólevelét sürgősen kézbesítse, nehogy a választások vezetésében zavarok támadjanak.

Konferencia Pasic miniszterelnöknel

A minisztertanács kedd délelőttre összehívott ülését arra való tekintettel, hogy a miniszterek egyrésze vidéken tartózkodik, elhalasztották. Pasic miniszterelnöknel a délután folyamán szűkebbkörű konferencia volt, amelyen résztvettek Makszimovics Bozsó, Pribicevics Szvetozár és Surmin. A konferencián a kormány választási intézkedéseiről tárgyaltak, a megállapodásokról azonban semmi hír nem szivárgott ki. Pasic később fogadta Zseriav erdőügyi miniszter és Vukicsevics postaügyi miniszter látogatását.

Davidovics Ljuba Szomborban

Szomborból jelentik: Davidovics Ljuba, a demokrata-párt vezére, kedden Szomborba érkezett, ahol szűkebbkörű értekezletet tartott híveivel. Kedden este Davidovics tiszteletére a szombori demokrata-párt bankettet rendezett.

Többrenabeli gyilkossággal vedoják Ferad Draga börtön

Ferad Draga bég, a dzsemjet-párt letartóztatott elnöke ellen a délszerbiai hatóságok a legsúlyosabb büncselekmények vádját emelik. A vádak a háború és megszállás éveire nyulnak vissza és különböző régi akták alapján, amelyeket éppen most fedeztek fel, nem kevesebb, mint tizenkét gyilkossággal, egy gyilkossági kísérlettel, számos rablásal és teszik felelőssé a pártvezért. A terhére rótt büncselekmények közt van egy sor akasztás, amelyet állítólag Ferad Draga emberei hajtottak végre.

Koszovó-Mitrovicán legutóbb több

embert tartóztattak le, akiket azzal gyanúsítanak, hogy Ferad Draga erőszakos kiszabadítására és hatóságai személyek megölésére szervezkedtek.

A volt postaügyi miniszter panasza a független demokraták ellen

A keddi napon Beogradba érkezett Miladinovics Zsarkó volt postaügyi miniszter, aki felkereste Pasic miniszterelnököt és elpanaszolta neki, hogy kerületében — a likai kerületben — a független demokraták erőszakosságokat követnek el hívei-

vel szemben. A likai kerületben a radikális-párt főbizottsága a független demokraták listáját ismerte el — amelyre néhány radikális is felvettek — míg Miladinovics Zsarkó listáját szakadárlistának deklarálta.

Nem semmisítették meg a délbánati Radics-listát

A pancsevői törvényszék kedden újból foglalkozott a Radics-párti listák ügyével, mert a lista aláírói közül többen visszavonták időközben aláírásukat. A bíróság kimondotta határozatában, hogy az egyszer már hitelesített listát nem semmisíti meg.

Bessarabia kérdése nagy izgalmat kelt Bukarestben

Román katonavonatot indítanak el az orosz határ felé

Bukarestből jelentik: Frunze kinevezetése Trockij helyébe az orosz haditanács elnökévé és a szovjet hadseregének a főparancsnokává, leirhatatlan izgalmat keltett Bukarestben. Frunze besszarabiai román és Rakovszkival együtt két legelkeseredettebb ellensége volt mindig a mai Romániának. Az izgalom, amely Frunze kinevezetése nyomán különösen a román hivatalos körökben támadt, főleg arra vezethető vissza, hogy a népbiztosok kormányza, a belső politikai feszültség levezetésére a nemzeti érzéseket igyekeznek legralobbantani, erre pedig a románok elleni hadjárat a legalkalmasabbnak látszik.

Bizonyos az, hogy Romániának nem sikerült az elmúlt esztendő alatt gyökeret verni a visszafoglalt Bessarabiában. Különösen a tartomány déli felében, ahol a román lakosság számaránya a legkisebb, továbbá a városokban, amelyek a félszázadig tartó orosz uralom alatt erősen russzifikáltak, mely gyü-

löletet ébresztett maga ellen a románoknak Bessarabiában alkalmazott sok erőszakos intézkedése. A moldvai parasztok még a cári uralom alatt se szenvedtek jobban a közgazgatástól és a csendőrségtől, mint ma és ez érthetővé teszi Oroszországhoz való vonzódásukat.

Végig egész Romániában katonavonatokkal találkozók az ember, a melyek az orosz határ felé robognak. A múlt évi szörnyű robbanás óta nem sikerült az elpusztult löszert és egyéb hadiszerszámot pótolni és ezért azt hiszik, hogy háborúra nem kerülhet a sor. Erre vezethető vissza az európai sajtóban fölmerült az a hír is, hogy Románia területi engedményeket ajánlott föl Oroszországnak a bukovinai határ mentén. Nem valószínű, hogy ez a hír ebben a formában megfelel a valóságnak. Valószínű az, hogy Oroszország a múlt évi bécsi tanácskozások megszakitása után újból tárgyalásokba bocsátkozik majd Romániával.

FEKETE MAJÁLIS

Tamás István verseskönyve

Ki látja a huszéveseket, kérdezi a huszéves költő. »Lelkük boszorkányüstjébe ki nézett, strázsát ki áll a holnapjukért, ki érti hetyke húságuk, a robbanó vért ereikben, vad, csahos éjszakákon ki leste őket, veszett éji sírásuk indulóján ki perdült táncra s ki vérzi szemük alatt a vágy kék jegygyűrűjét?»

Ki látja a huszéveseket, — kérdezzük mi is. Ki veszi észre azt a generációt, mely a nyomunkba lép? Észre se vesszük, hogy a fiatalság jogáért csak addig harcolunk, amíg magunk is fiatalok vagyunk, meglett férfikorban már csak a meglett férfiaknak követeljük a hatalmat, politikában, irodalomban, művészetben egyaránt s ha megöregszünk, megöregednek velünk meggyőződésünk is s csak a tapasztalt bölcseségnek, a sűrű évvgyűrűs megfontoltságnak reszkető kezébe akarjuk adni a vezetést. Ki látja harminc éven túl a huszéveseket, akik most dörömbölnek az ajtókon, könyvfedeleken és kiállítási termek kapuin, ki veszi észre ezt a most felnövő generációt, amikor öszfejú forradalmárok élnek közöttünk s olyan tökéletesen elmaradtunk a repülőgépen s a Herz-féle hullámokon száguldó fejlődéstől, hogy aggasztóanforradalmároknak kell összetörnedni a régi hitek és régi formák kiaszott tömlőit.

Tamás István verseiben ez a generáció szólal meg szinte legelőször. Az a generáció, mely egyszerre tanulja a latin deklinációt a fedezékekkel s hamarabb ismerte Hindenburg nevét, mint Hannibalét. Ez a fiatalság most lépte át a husz esztendő hidját s költője felé akkor is

a legemberibb érdeklődéssel kellene tekinteni, ha nem a tehetség kétségtelen bizonyosságával jönne is. Mit hoz a jövő, aminek meglelt férfiai már ebből a nemzedékből kerülnek ki? Mit akarnak, mit követelnek a huszévesek, melyik hit lángja világítja be utjaikat, milyen meggyőződés, dac, akarat, elszántság tárja föl előttük a kapukat? A jövő, nem a halott múlt határozza meg, hanem a serdülő élet. Az emberiség tavaszi vetése ez a nemzedék, milyen lesz a termés? Dus asztagok mellé jönnek-e majd össze aratófünnepre?

Tamás István verseiben már az utánunk jövők dalolnak, fogadkoznak s készülnek a harcra — ellenünk. A fiatalok óh, akik az iskola poráyal lerázták magukról a régi meggyőzések jármát s a régi világszemléletek szemellenzőit. A mi bennünk tradíció, tekintély, presztizs volt, arra nekik csak egy gesztusuk van, a gunyos fintor gesztusa. A mi hitünk, a mi meggyőződésünk földulta a világot, elszerecséltette az emberiséget, a mi kulturánk mérges gázokat termelt és tankokat improvizált, ki meri velük szemben védeni a mi etikai, morális és kulturális fölényünket? Joguk van hozzá, amit tesznek. Joguk van a szemünkbe nevetni, joguk van leborolni azok előtt, akikről mi sunyi gonoszsággal még a tekintetünket is elfordítottuk s jussuk van megcibálni föllet mindannak, ami a mi erkölcsi világnézetünk és kulturánk tabuja volt. Kontárabb és tehetségtelenebb nemzedék nem élt, mint a mai felnőttek. Ha még imádkozni tudunk, imádkozzunk: legalább nek ne legyenek ilyenek. Legyenek inkább, legyenek rosszabbak: mások legyenek. Mi csak rombolni, öldökölni és gyűlölködni tudunk s

bennük máris olyan szavak ébrednek, olyan gondolatok cikáznak s olyan hitek tündökölnék fel, melyek ezerszer világosabbak, gyökereisebbek és lelkesőbbek minden tömjénes hazugságainknál.

Az a megállapítás, hogy Tamás István ennek a nemzedéknek költője, tehát költője egy nemzedéknek, nagyobb elismerés, mint amilyent a poétika kitaposott szavai elbírnak. Véres szavak, szent álmélkodások, írisz lendületek, világító csókok, az örök egekre kitáruló álmok s minden emberi szívhez szóló segélykiáltások fonódnak itt össze sok csakazértis-hetykeséggel, vihogó fintorral, szeleburdi szertelepleléssel, irieszkázó tekintetnélküliséggel. Itt ugyan hiába keresnéd a Wertheri keservet, hiába az aranyjánosi balladát és hiába már Ady magyar ugar-fájdalmát is. Ezekben a versekben függetlenül a hely, a nyelv, a nép s a nemzeti kultúra esetlegességeitől a huszéves ember, az elinduló férfi fájdalom lobog, szenvedelme szédít s akarata fűt. Talán nem lenne nehéz utánajárni, azoknak a költői hatásoknak, melyeken formakészsége nevelkedett. A kamaszkor dzsungelét kellett áttörnie s nem lehet hibájul felróni, ha egy levél, egy virág, egy gyökérdarab elhagyott íák bozótjából került rá. Néha fölülrik egy Kassák-kép, olykor kiütözik egy Ady-izű jelszó, mindez azonban nem esőkönyvheti újszerűségnek, frissességének hallatlanul eleven hatását. Huszéves korában senki sem téphet el tökéletesen azokat a köldökszinórokat melyek az előtte legmavobbakhoz fűzik.

Ez a költészet, mint a huszéves férfi, az élet inasveiből felszabadult legény lelkivilága, még két fókusz körül kering. Az egyik az elhagyott gyerekség, az otthoni tűzhely, édes-

anyjának, kis lugának babusgató emlékei, a másik: a harc, amit felvállal, az élet, aminek sűrített parancsait az újjai hegyében érzi s aminek jussát véren és aranyon keresztül is ki akarja harcolni. Minden huszéves érez magában valamit a forradalmár, az apostol és a mártir hivatottságából s mennyit érez az, aki huszéves és költő. Nincs semmi, aminek emlegetésére nagyobb kedvvel találnának ki groteszk jelzőket, bukfiencző szavakat, mint a mi romantikánk. Ez az állhazafias álerkölcös s még hazugnak is — állhazug romantika. Pedig ők is romantikusok s tornászok szavaikban, jelzőgimnasztikájukban, furcsa szókötéseikben, tekintélyeinkre füttyentéseikben, ránkdőbentő furcsaságaikban az ősi, az igaz romantika, minden költészet tápláló méhlepénye mutatkozik meg. Minden apostol romantikus hős s ők apostolok akarnak lenni. Minden mártir romantikus hős s ők vállalják a mártiromságot. És romantikus volt és lesz is mindig minden költő.

Ennek a neoromantikának ígéretes költője Tamás István. Annyi frissesség, erő, újszerűség, annyi új szín, megkapó rátalálás, a gyökeres életérzésnek annyi közvetlen megmutatkozása — mit részletezzük tovább —, annyi tehetség kér helyet ebben a verskötetben, amennyi hosszú időre rajzolja ki a fölfelé vezető utat. Meghatva állunk az elindulásnál, ki tudná megjósolni ennek az elinduló tehetségnek, hogy milyen magaslaton talál rá a harmadik évtized.

A könyvet a »Minerva«-nyomda adta ki. A címlap Biró Mihály bravuros munkája. Ez a legszebb magyar könyv, ami ebben a hat évben itt készült.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Az aradi Erdélyi Hírlap körkérdezt intezett a román pártok vezéréhez, hogy miképen gondolják a kisebbségi magyarság politikai szereplését, illetőleg: mi a véleményük a Magyar Párt-ról. A román politikusok közül eddig hatan nyilatkoztak a lapnak, amely a nyilatkozatokat teljes terjedelmükben nyilvánosságra hozta annak dokumentálására, hogy az államalkotó pártok nem viselkednek ellenséges érülettel az erdélyi magyarsággal szemben, amelynek politikai működését csak formailag és nem lényegében utasítják vissza. A nyilatkozatok közt legérdekesebb Lupué a román parasztpárt vezére, aki a következőket mondotta: »A Magyar Pártnak elsősorban ismernie kell az összes romániai pártok politikai programját. Annak szorgalmas tanulmányozása után a vezetőség ismeresse a párt tagjaival az illető pártprogramnak tanulmányozásából levont konkluziót s ennek alapján tanulja meg azt a taktikát, melyet az ország különböző pártjaival szemben alkalmazni akar. Volt már nálam több magyar kisebbségi politikus, sokáig beszélgettünk mi az alkalmazandó politikai eszközökről, de ezeknek a megbeszéléseknek nem volt folytatása. Ezek az urak nem jöttek többet tárgyalni és pedig azért, mert a pártunkról elhíresztelt tendenciózus vád megfélemlítette őket. Én akkor is megmondtam az uraknak: Önök, mint nemzeti kisebbség teljesen szabadon politizálhatnak ebben az országban; azzal a párttal működhetnek, amely legközelebb áll szellemi világukhoz, amely leginkább felel meg a magyar kisebbség érdekeinek. Azonban ne tévesszék szem elől azt, amit számukra az új helyzet parancsol: nem kell kifelé huzni ebből az országból, de ennek az államnak a keretein belül mindent elkövetniük jogaik teljes érvényesítése érdekében. Ilyen formában nyilatkoztam, de nem jöttek vissza, pedig ha a parasztpárt bírna azzal a szükséges szervező erővel, hogy az erdélyi magyar kisebbség jobban megismerje, biztosítható, hogy a párt minden rétege, de különösen a földműves-nép körében őszinte szeretettel fogadják. Mert ki kell hogy jelentsem, hogy az erdélyi földművesnép egy teljesen politikailag érett tömeg, melynek meg kell adni az ő társadalmi jogait. Ezért ajánlom a Magyar Párt vezetőségének, ne hagyják magukat megfélemlíteni, küzdjenek kisebbségi nemzeti jogaikért és ami fő; több bátorsággal.«

*

Corbescu a disszidens román liberálisok vezére szintén figyelemreméltó nyilatkozatot tett. Azt mondta: »Ami a kisebbségi és konfessionális elemeket illeti, akik még mindig nyugtalanoknak Romániában lévő helyzetük miatt és akik tudni szeretnék, hogy milyen formában nyilvánuljon meg viselkedésük, hogy a vezető román elemek bizalmát megnyerhessék, tiszta világos választ fogok adni: mindenki teljesítse lojálisan Nagyrománia iránti polgári kötelességeit, mivel ebben az országban lesz ezentúl gyökere erkölcsi és családi érvényesülésének egyéni jogainak ebben az országban, amelynek vendéglátó földje biztosítja számára ezeket a jogokat, tehát minden új hazafinak hűven, őszintén el kell határoznia, hogy nem fog tényleges résztvenni semmi olyan akcióban, amely az állam érdekeivel áll ellentétben, amely akció végeredményében nyugtalanosságot akarna teremteni, avagy veszélyeztetni az állam biztonságát. Mondom, erről egyszersmindenkorra le kell mondaniok. De a lojális kötelességtudás nem csupán az, amidőn helytelenítjük az ilyen akciókat, hanem az ilyen intenciókat az illetékes hatóságok tudomására hozni, főként ha kompromittáló ajánlatról van szó. Ezáltal elhárítunk magunkról minden felelősséget és bizonyítékát adjuk jóhiszeműségünknek. Ebben a békés erkölcsű országban, ahol gazdasági eszközök bő-

termékenysége becsületes munkával egyenlő arányban álló rekompenciációt biztosít a produktív működés számára, mind több tanujelét fogják adni a kisebbségek produktív működésüknek az állami életben való intenzív részvételnek, az ország vezetői annál inkább

lesznek hajlandók kielégíteni különféle erkölcsű szükségleteiket. Ha a kisebbségek ezt a számukra nyitott utat választják, meg vagyunk róla győződve, hogy meglesznek elégedve azzal az eredménnyel, amelyet jóhiszeműségük teremtet.

Ausztria inségdelegációt küld Genfbe

Francia terv az utódállamok gazdasági konföderációjáról

Bécsből jelentik: Az osztrák kormány nagyobb pénzügyi inségdelegációt küld Genfbe, hogy a Népszövetség pénzügyi tanácsával Ausztria válságos gazdasági helyzetéről tárgyaljon. A bizottság élén Ahner pénzügyminiszter áll és tagjai között van dr. Grimm és dr. Reich volt pénzügyminiszter, az osztrák nemzeti bank jelenlegi elnöke, továbbá néhány más miniszter és osztályfőnök. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy ez a pénzügyi delegáció meg előkészíteni a Népszövetséghez a gazdasági Duna-föderációt, hogy mire a Népszövetség ülészaka márciusban megkezdődik, a tervet már kidolgozva találja. Zimmermann népszövetségi főbiztos egyre csak takarékoságot sürget, de

takarékossággal már semmit se lehet segíteni a veszedelmes gazdasági válságon. Párisi jelentés szerint Avenol, a jóvátételi bizottság francia delegátusa kidolgozta az egykori monarchia utód-államaiból alakult országok gazdasági csatlakozásának tervét. A tervet azon épül fel, hogy az egyes államok nemzeti bankjai egységes és közös pénzügyi politikát folytassanak, az országok egymásnak egyöntetűen szabjanak vámtételeket és együttesen vegyenek föl külföldi kölcsönt, hiszen Ausztria egymaga a külföldön már nem számíthat hitelre s a terv betetőzése az volna, hogy az egyes államok között lévő vámsorompók ledőljenek, amelyeket a békeszerződések állítottak fel.

Görög-török háboru fenyeget

A konstantinápolyi pátriárka kiutasítása miatt Görögország elrendelte a mozgósítást

Athénből jelentik: A konstantinápolyi görög pátriárka kiutasításával kapcsolatban, ami tudvalevően diplomáciai bonyodalmat idézett föl Törökország és Görögország között, a görög hadügyminisztérium behiotta a huszonöt éves korosztályt. Az angorai görög követet egyelőre még nem hívták vissza, de ha Törökország nem lesz hajlandó az ügyet nemzetközi döntőbíróra bízni, Görögország megszakítja a diplomáciai összeköttetést és egyéb intézkedéseket is tesz Törökországgal szemben. Athénben óriási az izgalom a pátriárka kiutasítása miatt. A hadügyminiszter állandóan tanácskozik miniszter társaival Görögország katonai helyzetéről. Görögország megkísérli az ügy békés elintézését, de ha ez nem vezet eredményre, úgy a legvégső eszközöktől sem riad vissza, hogy jogait megvédje. Az Athéni Tavirati Iroda ma hivatalosan is jelenti, hogy a kormány elhatározta az 1923. évi korosztály további bentartását. A községtanácsok, a világi és egyházi testületek a pátriárka kiutasítása alkalmából országsszerte tiltakozó gyűléseket tartottak. Fölszólították a kormányt és a nemzetet, hogy kérjen elégtételt. A sajtóban, ugyszintén a hadsereg és a politikai pártok körében nagy nyugtalanosság uralkodik.

A pátriárkának egy órai időt engedtek az elutazásra

Különösen fokozzák az izgatottságot azok a hírek, amelyek a pátriárka kiutasításának körülményeiről érkeztek. A török kormány csak egy óra időt engedett a pátriárkának arra, hogy Konstantinápolyt elhagyja. A pátriárka pénz és podgyász nélkül volt kénytelen elhagyni székhelyét.

A kiutasított pátriárka nyilatkozatot tett közzé, amelyben bejelenti, hogy nem elégszik meg azzal, hogy a török kormány magatartásával szemben, mint ahogy szándékában volt, tiltakozó iratot terjesszen a pápa és az összes keresztény országok püspökeihez, hanem úgy érzékelte Görögország kormányára.

Párisban komolynak látják a helyzetet

Párisból jelentik: A görög-török konfliktus elmérgesedését mutatja, hogy konstantinápolyi jelentések szerint Mustafa Kemal basa, a köztársaság elnöke, hirtelen megszakította utazását és elhagyta, hogy visszatér a fővárosba. Kemal már meg is érkezett Angorába. Hirtelen visszatérését azzal magyarázzák, hogy a török kormány katonai

intézkedésekre készül Görögország fenyegető magatartása miatt.

A külügyminisztérium a görög-török konfliktust igen komolynak tartja.

Görög jegyzék Törökországhoz

Az athéni kormány éles tiltakozó jegyzéket küldött Angorába az ökuméniai görög pátriárka kiutasítása miatt, amely a lausannei békeszerződés flagrans megsértése és ellenséges cselekedet Görögországgal szemben. A jegyzék utalást tartalmaz arra, hogy Görögország a török választól teszi függővé, vajjon nem rendel-e sürgősen vissza követét Angorából. Jelzi az athéni kormány hogy egyidejűleg a hágai nemzetközi döntőbírósgot és a Népszövetséget figyelmeztetni fogja a görög pátriárka szerződésellenes kiutasítására, amely könnyen maga után vonhatja Törökország és Görögország között a diplomáciai viszony megszakadását.

A görög sajtó olyan veszedelmesnek ítéli a helyzetet, hogy a háboru kitörése csak egy hajszalon függ. Az Embros című lap gyászkeretben jelent meg.

Az egyes hadtestek parancsnokai jelentést tettek Mihalakopulosz miniszterelnöknek, hogy a hadsereg fegyelme minden kétségen felül álló és lelkesen indulna a háboruba a törökök ellen. Az athéni metropolita pásztorlevelet bocsátott ki az egész néphez és minden politikai párthoz, hogy legyenek egységesek és verjék vissza a megalázást. Pyreusban hazafias tüntetés volt, amely törökellenes demonstrációvá fajult.

Az S. H. S. királyság szolidáris Görögországgal

Beogradból jelentik: A beogradi görög követ kormányra nevében lépést tett a külügyminisztériumban s arra kérte Jugoszláviát, hogy a görög pátriárka kiutasítása dolgában legyen Görögországgal szolidáris és támogassa az athéni kormány tiltakozását. Utalt arra, hogy Jugoszláviában sok a görög-keleti vallású állampolgár, tehát Jugoszlávia ebben a konfliktusban közvetlenül érdekelve van.

A külügyminiszter helyettese kijelentette a görög követnek, hogy teljesen érti a görög közvélemény felháborodását és Jugoszlávia a Népszövetségnél hajlandó szolidaritását nyilvánítani, ellenben diplomáciai lépést nem fog tenni Angorában, mert Jugoszláviának a török kormánynál nincs is képviselője.

A bukaresti görög követ utasítást kapott, hogy kérje a román kormány támogatását Görögország ellen.

Török védekezés

Angorából jelentik: A Török Tavirati Iroda szerint Konstantin ökümeniai pátriárkát, akit Konstantinápolyból Görögországba szállítottak, a kicserélési egyezménynek vetették alá. Ez a következő három pontból derül ki:

1. A Konstantinápolyban ülésező albizottság, amely száz hasonló esettel foglalkozik és Konstantin pátriárka esetét is megvizsgálta, 1924 decemberében közölte a konstantinápolyi prefektusokkal, hogy a pátriárka kicserélendő személynek tekintendő és elhez hozzáfűzte azt a kérést, engedjék meg neki, hogy egy ideig Konstantinápolyba maradjon.

2. Az albizottság múlt évi december 17-én jegyzőkönyv formájában jelentést szerkesztett. E jelentés 4. és 5. szakaszából kiderül, hogy a következő határozatot hozták: A lausannei szerződés határozatai szerint a pátriárka, aki Kisázsiaiban született és csak 1918 után jött Konstantinápolyba, alá van vetve a kicserélésnek. Hivatalos okmányokkal és a pátriárka részéről az albizottság előtt személyesen tett nyilatkozatokkal az esetet elegendően tisztázták.

3. A vegyes bizottság múlt évi december 31-i határozata, amelyet ugyanazon a napon sajtóközleményben nyilvánosságra hoztak, szintén kimondja, hogy a pátriárkát ki lehet cserélni.

A nagyhatalmak felfogása

Párisból jelentik: Franciaország, Anglia és Olaszország között diplomáciai tárgyalások indultak meg a végből, hogy a három nagyhatalom egységesen járjon el a török-görög konfliktus elsimítása céljából. Szó van arról, hogy a három hatalom együttes diplomáciai lépést fog tenni Angorában s beérnek azzal, ha a török kormány elvileg elismerné, hogy sem a lausannei békeszerződés, sem a nemzetiségek kicseréléséről szóló egyezmény nem ad jogot Törökországnak arra, hogy magasafásu görög papokat kiutasítson az országból.

A görög-török konfliktust — mint Rómából jelentik — az olasz sajtó meglehetősen higgadtan ítéli meg, de egységesen kárhoztatja az angorai kormány elhamarkodott és szerződésellenes eljárását. A lapok azt írják, hogy Olaszországban nem a görög szimpátia szólal meg, mikor Törökország ellen fordul a közvélemény, hanem az a biztos tudat, hogy Törökország most gyöngébb ellenfelettől sem fog visszariadni. Az illetékes olasz tényezők nem hiszik, hogy az angorai kormány nem fogja a vitás esetet a hágai nemzetközi bíróság elé terjeszteni és hogy a konfliktus kiélesedik.

Tiltakozó népgyűlések Görögországban

Athénben a Jupiter-téren, az Akropolisz alatt kedden nagy népgyűlés volt, amelyen az athéni polgármester is résztvett. A szónokok azt hangoztatták, hogy a török kormány magatartásával szemben meg kell védeni Görögország becsületét és ezért a görög nép mindenre kész. A kormánynak átnyújtották a népgyűlés határozatát, amelyben felkérlik a kormányt, hogy a Népszövetségnél is tegyen jelentést a lausannei szerződés megsértése miatt. Több vidéki városban is hasonló tiltakozó népgyűléseket tartottak.

CIRKUSZ

•••

Még egyszer

a numerus clausus

(A magyarországi kormány (ban az egységes-pártban) elvileg ellenzik a numerus clausust.)

Elnök: Napirenden van a numerus clausus eltörléséről szóló indítvány, amelyet Rothenstein Mór képviselő ur nyújtott be.

Egy hang: Mindjárt gondoltam, hogy nem a Lendvai-Lehner!

Lendvai-Lehner: Kikérem magamnak ezt a gyanúsítást...

Elnök: Csendet kérek, képviselő urak! Az első szónok Hoyos gróf ur a kormánypart képviselőjében.

Hang a baloldaltól: Jó céget képvisel!

Hoyos gróf: Tisztelt Ház, azzal kell kezdenem beszédemet, hogy én ellene vagyok a numerus claususnak úgy magam, mint a kormány nevében, nemkülönben a pártom nevében, amelyhez tartozni szerencsém van.

Baloldali hang: Szép kis szerencse!

Hoyos gróf: Kérek tehát a zsidók érdekében ilyen irányú határozatot.

Zsirkay: Azt nem éri meg hoyosan, kopaszon is bajosan. (Derűtlenség Utainál és környékén.)

Szocialista hang: Ne játsszon a Tüzzel, fiatalember!

Elnök: A képviselő uraknak el méltóztatik kalandozni a tárgytól. A kultuszminiszter uré a szó.

Kultuszminiszter: Tisztelt Ház! Nyíltan lejegyeztem itt az álláspontomat, hogy ami a zsidók...

Fajvédő hang: Mondja nyugodtan, hogy zsidó faj...

Demokrata hang: Zsidó felekezeti!

Fajvédő: Faj!

Demokrata: Felekezeti!

Elnök: Kérem a t. képviselő urakat, hogy a hasonló tudományos vitákat, úgy mint a többi, a vívóteremben méltóztatassanak elintézni... A miniszter uré a szólásjog!

Szocialista: Csak a minisztereknek van szólásjoguk.

Kultuszminiszter: ... tehát ami a zsidó faj vagy felekezet (kérem a pártot) a nem tetsző törölni érdekében kreált numerus clausus illeti, nem vagyok hajlandó eltörlőni, mert a zsidók, mint jó hazafiak, nem szolgáltatottak rá okot.

Szocialista: Érthetőbben dadogjon.

Kultuszminiszter: A numerus clausus, ugy-e, a zsidók érdekében csináltuk? Azzal, hogy kizártuk őket az egyetemről, lehetővé tettük, hogy a sokkal jobban dotált kereskedelmi és ipari pályákra lépjenek, nem is szólva arról, hogy akit nem lehet lebeszélni a tanulásról, az kiméhet Berlinbe, Párisba, Oxfordba és a többi nagyszerű helyekre, ahol a tanárok vannak olyan képzetek...

Baloldali hang: Mint Méhely professzor!

Elnök: Ne tessék a távollevőt sértegetni ilyen zszerű összehasonlítással.

Baloldali hang: Csak Oxfordra szegyen, ha egy napon emlegetik ezzel az ural!

Kultuszminiszter: ... vannak olyan képzetek, hogy érdemes őket meghallgatni. Másik előnye a külföldi iskolának, hogy a tanuló ott nyelveket tanul. Mind ezekhez az előnyökhöz mi juttattuk őket. És mi volna, ha visszaengednők őket az egyetemre? Verést kapnának. Nem jobb nekik így, hogy alig öt perccel, az egész országban pár száz zsidó diák kap pontot, mint ha a numerus clausus eltörlése esetén az egész zsidó ifjuság megismerkedhetne a bittel.

Kuna P.: Böles beszéd!

Szocialista: Tudomásul veszem a rendutasítást!

Elnök: De hiszen nem utasítottam rendre!

Szocialista: Mert nem mondtam ki, hogy mit gondolok a kultuszminiszter

uról és Kuna P. képviselőtársamról.

Elnök: Felteszem a kérdést.

Szocialista: Szóval gyereünköt mond.

Elnök: Elfogadják azt az indítványt,

hogy a zsidók érdekében nem szüntet-

jük meg a numerus clausust.

Gömbös: Kéjjel! (Mindenké felül.)

Elnök: Határozatilag kimondom.

Teremőr (a kultuszminiszterhez): Kül-

dótság van itt a Chevre Kadisától.

Kultuszminiszter: Mit akarnak?

Teremőr: Disztaggá akarják válasz-

tani a kegyelmes urat.

Stella.

Másodszor is megmozdult a föld Egerben

Falak dőltek be, épületek rongálódtak meg az újabb földrengés következtében

Egerből jelentik: Eger lakossága még mindig a szombati földrengés hatása alatt áll. A városban teljesen felfordult a rend, az emberek ijedt arccal járkálnak az utcán és ha egy-egy kocsirobgástól megremegnek a fa'ak, a kicsapódó ablakszárnyak mögül rémült arcok bujnak elő.

Az első földrengéssel azonban nem ért véget a fenyegető veszedelem és az általános ijedséget indokoltá tette egy újabb és az elsőtől jóval erősebb földrengés is, amely vasárnap hajnalban 3 óra 42 perckor ráta meg az egeri talajt. A három egymást követő lökés - nagy pusztítást végzett Egerben. A házak nagyrésze megrongálódott, azonkívül a

római katolikus templom falai is annyira megrepedeztek, hogy a templomot az összeomlás veszélye fenyegeti. Emiatt vasárnap meg sem nyitották a hívők előtt a templom kapuit.

Az újabb földrengés még jobban megrémítette az embereket. Százava ácsorognak az utcákon éjjel-nappal és a nagy hideg elől sem mernek lakásaikba visszatérni.

Az Egerben pusztító földrengés Heves megye többi községét sem kímélte. Erdőtelken és Hevesen is erősen megéreztek a lökéseket és sok háznak bedőlt a fala. Erdőtelken Hegedüs István újonnan épült emeletes házának mindkét oldalfala és kéménye összedőlt.

A zentai véres támadás

Rosszabbodott dr. Szekulics Milán állapota — A sebesültek a tettesek megnevezésével tesznek büntető feljelentést

Hétfő éjjel érkezett haza Noviszadra dr. Szekulics Milán, a szubotícai kerület szocialista listavezetője, akit — mint a Bácsmegyei Napló már jelentette — Szentán vasbotokkal súlyosan megsebesítettek. Szekulicsot a pályaudvaron a családja várta és lakására szállította, ahol dr. Alekszics Simon orvos vére kezelés alá. Dr. Alekszics a beteg állapotáról éjjel a következő jelentést adta ki:

— A beteg hőmérséklete éjjel fél négykor 38,5 volt. Lázas, erős fájdalomról panaszkodik. Fején két nagy tátongó seb, balszeme teljes kék és véraláfutott, maidnem egészen becsukott. Mindkét karja és főleg jobb alkarija és keze tele súlyos zúzódásokkal, egész teste, háta, melle, vállai, lábai telis-tele kék véraláfutásokkal. A betegnek feltétlen nyugalomra van szüksége és látogatásokat nem szabad fogadnia. Ágyában szinte mozdulatlanul fekszik.

Reggel dr. Szekulics állapota rosszabbodott. A kezelőorvos attól tart, hogy a beteg belső sérüléseket is szenvedett, mert a bal-lágyéka táján erős fájdalmakat érez. A teste csupa seb és véraláfutás, látszik, hogy nem csak ütötték, de tapostak is rajta.

Egész Noviszadon óriási részvét nyilvánul meg a nagybeteg dr. Szekulics iránt és betegágyát virágokkal halmozzák el.

A szociáldemokrata-párt vezetősége a történetek után agitáción levő kiküldöttöit visszarendeli és minden agitációs utazást megszüntet. A pártvezetőség a noviszadi államügyvédségnél megteszi a névszerint ismert tettesek ellen a büntető feljelentést. Dr. Szekulics és Abrahamovics Milán külön-külön is feljelentést tesznek.

A zentai polgármester a véres támadásról

Mint Szentáról jelentik, a város egész lakossága nemzetiségi és pártkülönbség nélkül a legnagyobb felháborodással itéli el a dr. Szekulics ellen intézett véres támadást. Dr. Knyezsevics Milos polgármester a Bácsmegyei Napló zentai munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Szomorú és sajnálatos, hogy Szentán, ahol még soha ilvesmi elő

nem fordult, ez az eléggé el nem ítéhető atrocitás megtörtént. Ezt csak a túlfűtött választási hangulattal lehet megmagyarázni, de nem menteni. Én és a főkapitány mindent elkövetünk, hogy a bűnösök megbűnhődjenek és hogy ilyen eset többé ne forduljon elő. Annál inkább fájlalom ezt a szomorú eseményt, mert jól ismerem dr. Szekulics Milán volt országgyűlési képviselő politikai és emberi kiválóságát.

A rendőrség nyilatkozata

A zentai főkapitányság is nyilatkozik és hangsúlyozza, hogy a rendőrségben megvolt a legteljesebb jóakarát dr. Szekulics iránt. Ennek a jóakarattal jellemzésül hivatkozik arra, hogy Manity Voim rendőrfogalmazó saját testével védelmezte Szekulicsot és ennek folytán önmaga is néhány ütést szenvedett. Van azonban a rendfenntartásnak és a büncselekmények megakadályozásának olyan elmélete, amely szerint a rendőrség ilyen esetekben hatályosabb eszközöket is alkalmazhat. Kijelenti a zentai főkapitányság, hogy sem Milosevics Vászó, sem senki más nem rántott revolvért, de nem cáfolja meg dr. Szekulics Milának és társainak azt a határozott állítását, hogy Milosevics Vászó vezénylesére és aktív részvételével történt a támadás.

Martinovics Iván rendőr tagadja, hogy részt vett az ütlegelésben és kijelenti, hogy aznap nem volt szolgálatban. Radin Szvetozár rendőr cáfolja azt az állítást, hogy Abrahamovicsot bántotta. Jakovlievics sérülését pedig a rendőrség kerekén kétségbevonja. Ezzel szemben Noviszadról azt jelentik, hogy a támadás szenvedő hősei személyes észrevételeik alapján fenntartják vádjukat a tudósításban megnevezett emberek ellen.

A rendőrfőkapitányság végül közli, hogy a legszigorubb nyomozást indította a tettesek kézrekerítésére, de nem említi, folyik-e eljárás az ellen, akit Szekulics és társai a támadók vezéréül jelöltek meg.

Az országos szocialista pártvezetőség memoranduma a kormányhoz

Beogradból jelentik: A szociáldemokrata-párt központi vezetősége, a tartományi pártszervezet jelentése

alapján, keddi ülésén foglalkozott a zentai eseményekkel. Az ülésen elhatározták, hogy a tartományi pártszervezet jelentését memorandum formájában felterjesztik a parlament elnökéhez, a miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez.

A memorandumban foglalt jelentéshez hozzáfűzi az országos pártvezetőség, hogy a választásokat megelőző események miatt a kormányra hárítják a felelősséget. Be-fejezésül bejelenti a pártvezetőség, hogy ezeket a véres eseményeket feltárja a külföldi közvélemény előtt is, mert úgy az állam, mint a munkásság érdeke megköveteli, hogy a jelenlegi állapotok mielőbb megszűnjenek.

A memorandumot Koracs Vitomir volt miniszter, az országos pártvezetőség elnöke írta alá.

Biztonsági intézkedések a választások napjára

Háromnapos szesztilalom — A szubotícai főkapitány rendelete

A szubotícai rendőrfőkapitányság a február 8-iki választások rendje és biztonsága érdekében rendeletet adott ki, amelyben a lakosságot figyelmezteti a választási törvény következő intézkedéseire:

A választási törvény 61. szakasza megtiltja, hogy a szavazók jegyverrel, vagy veszedelmes eszközzel lépjenek a szavazás színhelyére. A 76. szakasz megtiltja a választás napjára, valamint a választást megelőző és követő napra az alkohol kimérését és kiszolgáltatását Ennek értelmében a főkapitány elrendeli, hogy február 7-ikén éjjel 12 óra 1 perctől kezdve február 9-ikén este 11 óra 59 percig egyfolytában sehol, semmiféle formában, a legkisebb mennyiségű szesz ital sem szabad kiszolgáltatni. A törvény biztosítja a választási bizottságok szabadságát, a szavazóhely és választási kelékek háborítatlanságát, ezért a főkapitány felhívja a lakosságot, hogy pontosan tartsák be a törvény intézkedéseit.

Azokkal szemben, akik a városban, vagy a szavazóhelyeken rendezőzavarást, verekedést idéznek elő, a törvény szigorát fogják alkalmazni.

A külügyminiszter a Bánátban

A radikális-párt becskereki népgyűlése

A bánáti radikális-párt keddi délutáni Becskereken népgyűlést tartott, amelyen Nincses külügyminiszter is megjelent. A külügyminisztert bandériummal fogadták választói.

A népgyűlésen, melyet nagy tömeg jelenlétében tartottak, felszólalt a külügyminiszter is s beszélt arról a munkáról, amit az állam konszolidációja érdekében a radikális-párt folytat s amit az állam ellenségei meg akarnak akasztani. Támadta a nacionalista blokk disszidenseit s élesen támadta a németeket, akikről azt mondotta a külügyminiszter, hogy Magyarországon, ahol rosszabb sorsuk volt, nem alakítottak külön nemzetiségi pártot, itt azonban, ahol jobb dolguk van, nem mondanak le a külön nemzetiségi szervezkedésről. Beszélt a külügyminiszter arról is, hogy Radics a szomszédos államokkal akart Jugoszlávia ellen államszövetséget létesíteni. Ez a terv azonban nem valószínű meg, mert az S. H. S. királyság baráti viszonyban van Bulgáriával és Albániával is, mely országokra Radics legjobban számított.

Nincses külügyminiszter után Beslics Nikola beszélt, majd Raics Tósó, aki azt mondotta, hogy a magyarok és németek Horvátország-

ban sem állítottak fel önálló listát, ott a horvátokkal együtt szavaznak, önálló jelöltjeik csak ott vannak, ahol a szerbekkel élnek együtt.

Utána még többen szólaltak fel a népes gyűlésen, melyen különösen sok Becskerek-környéki választó vett részt. A külügyminiszter a becskerei népgyűlés befejezése után Tiszahegyesre és Mokrinba ment. Mindenütt bandériummal fogadták s mindkét helyen beszédet mondott a külügyminiszter.

Nem ratifikálják

az orosz-magyar egyezményt?

Bethlen nem tartja időszerűnek az ügyet

Budapestről jelentik: Politikai és gazdasági körökben nagy feltűnést keltett Bethlen István gróf miniszterelnöknek az a váratlan bejelentése, hogy az orosz-magyar egyezményt ratifikálni óhajtja a nemzetgyűléssel. Ezzel a tervvel szemben a fajvédőkön kívül offenzívába lépett Gaál Gaszton és Vársonyi Vilmos is. Valószínűleg ennek a mindjobban megerősödő akciónak az eredménye a magyar kormány újabb álfoglalása, amely a következő hétfőn közzétett felhivatalos nyilatkozatban jut kifejezésre:

— Egyelőre szó sincs arról, hogy az orosz-magyar egyezmény ügye a nemzetgyűlés elé kerüljön. Ez a kérdés ugyanis egyáltalán nem aktuális. Hogy a miniszterelnök ennek ellenére is nyilatkozott az egyezményről, ennek oka kizárólag csak az, hogy a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén Beck Lajos szövegétette ezt a kérdést és a miniszterelnök nem akart kitérni a válság elől és készségesen megvilágította azokat a szempontokat, amelyek indokoltá tennék a kizáróan csak a diplomáciai viszony helyreállítására irányuló egyezmény megkötését. A miniszterelnök meglepődött azzal, hogy erre való készségét bejelentse, egyetlen egy szóval sem tett azonban említést arról, hogy az egyezmény ratifikálására belátható időn belül sor kerül.

Délszerbiai agitátorok a délbánáti községekben

Megfenyegetik a nemzetiségi pártok bizalmi embereit

Pancevórol jelentik: A választási küzdelem teljes erővel folyik a Délbánátban is. Az egyes pártok naponként tartanak gyűléseket a délbánáti falvakban. Különösen a radikális-párt fejleszt ki nagy agitációt. A múlt héten több radikális-párti gyűlést tartottak a Délbánátban és február hatodikán tartja meg a radikális-párt Alibunáron és Versecen is nagygyűlést. A független demokráta-párt szintén nagy agitációt fejt ki. Február elsején Versecen, másodikán pedig Balanisten tartott gyűléseket, a melyeken Pribicevics Szvetozár közoktatásügyi miniszter is részt vett.

A demokráta-párt is több nagygyűlést tartott Délbánátban és ötödikére akartak Pancevóra összehívni demokráta-párti nagygyűlést, amelyen Davidovics Ljuba is résztvett volna. Davidovics azonban kedden sürgönyileg közölte a pancevói pártszervezet vezetőségével, hogy a gyűlésen nem jelenik meg.

A német-párt a Kraft elleni merénylet óta minden agitációt beszüntetett.

Vasárnap újabb agitátorok léptek fel a Délbánátban. Az új agitátorok Délszerbiából jöttek és csoportonként bejárják a nemzetiség-lakta falvakat, hogy híveket toborozzanak a kormány-pártoknak. Ezek a csoportok azt követelik az ellenzéki pártok exponenseitől, hogy a pártjukban viselt tisztségükről mondjanak le és ne vállalkozzanak urna-örzésre. Ilyen csoportok jártak be a németek által lakott Jabuka, Gragony és Francfeld községeket, valamint a nagyjórészt magyar-lakta Vojovice községet.

„Magyarország lépjen ki a Népszövetségből“

Eckhard beszéde a magyar nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés keddi ülésén Marschall Ferenc egységspárti képviselő szólalt fel elsőnek, aki gazdaságpolitikai kérdésekkel foglalkozott és főként a *kücsatári haszonrészesedés* rendszerét támadta, mint amely főoka a közszükségleti cikkek drágaságának. Sürgette az utódállamokkal való gazdasági szerződések megkötését.

Eckhard Tibor a költségvetéssel kapcsolatban külpolitikai kérdésekkel foglalkozik és a kormánytól erőlyesebb fellépést kíván a külpolitikában. Határozati javaslatot terjeszt be, amely szerint a nemzetgyűlés utasítsa a kormányt, hogy a törvényes jogalapot nélkülöző *katonai ellenőrzés kiadásainak ledezését szüntesse meg, s az idegen közegekkel szemben minden telvilágosítást tagadjon meg*. Egy másik határozati javaslatban azt indítványozza, hogy *a nemzetgyűlés a kisebbségi szerződés be nem tartása miatt tiltakozzék a Népszövetségnél* és ha ennek nem volna meg az eredménye, utasítsa a kormányt, hogy *Magyarország lépjen ki a Népszövetségből*. Hibáztatja, hogy a kormány Párison és Londonon keresztül igyekszik külpolitikai befolyást gyakorolni, ahelyett, hogy közvetlenül tárgyalna a szomszédállamokkal. Azt javasolja, hogy *az Oroszországgal kötött szerződést a legsürgősebben hatálytalanítsák*. Hibáztatja, hogy az új katonai perrendtartás eltörli a kémkedésért a halálbüntetést. Ezután áttér a zsidó-

kérdésre és azt kívánja, hogy a kormány sürgős törvényjavaslatot dolgozzon ki, amelyben a zsidókat *nemzeti kisebbségeknek deklarálják* és ilyből szabályozzák a zsidók közösi helyzetét. A szociáldemokraták bécsi tárgyalásaival kapcsolatban kérdezi, hogyan jön a »külföldi csöcselék« ahhoz, hogy befolyást gyakoroljon egy magyar párt irányítására. Ezzel kapcsolatban bejelentette a magyar nemzetgyűlés mentelmi jogának és Peidl, Peyer, Propper, Szeder Ferenc, Vanczák és Farkas István szociáldemokrata képviselők mentelmi jogának megsértését. Abban látja a sérelmet, hogy külföldi tényezők egy magyar törvényhozási párt működésére befolyást és ellenőrzést gyakorolnak. Végül összeférlhetetlenségi bejelentést tesz a Bécsbe kirándult nemzetgyűlési képviselők ellen.

Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter beszélt ezután. Kifejti, hogy a *numerus clausus* megszüntetése érdekében felszólalt egységspárti képviselők teljesen saját iniciatívájukból és felelősségükre beszéltek a numerus clausus megszüntetése mellett. Erről semmiféle megbeszélés nem volt a kormány és a képviselők között. *A magyar kormány nem foglalkozik a numerus clausus eltörlésének vagy megváltoztatásának terével*.

Végül Zsirkay János javaslatot terjesztett be, hogy *a numerus clausust a középiskolákban is vezessék be*.

A párbajhős öngyilkossága

A tiz év előtti halálosvégű Babocsay—Hajdu-párbaj hőse agyonlőtte magát — Lelkifurdalásai kergették halálba Babocsay Zsigmondot

Budapestről jelentik: Babocsay Zsigmond volt tőzsdebizományos, a pesti társaságok ismert tagja hétfőn éjszaka tragikus körülmények között öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen

Babocsay tiz esztendő óta készült arra, hogy agyonlővi magát.

A háboru elején Babocsay Zsigmond neve egy halálosvégű párbaj középpontjába került, amely ország-szerte nagy port vert fel. A párbajnak az volt az előzménye, hogy Babocsay sógora jelenlétében meggyanusztotta feleségét azzal, hogy megcsalta. Az asszony fivére, Hajdu Imre repülőőrhadnagy emiatt élesen összeszóllalkozott Babocsayval, a sógorok lovagias utra tereiték az ügyet és *háromszori golyóváltásra állottak ki egymás ellen*.

A párbajban az első lövés joga Hajdué illlette. Pontosan célzott és sógorára lőtt, de golyója nem talált. Babocsay nem élt a lövés jogával, mikor azonban Hajdu második lövéséből látta, hogy sógora határozottan életére tör, ő is komolyan vette a párbajt, célzott és a következő pillanatban Hajdu holtan terült el a földön.

A halálosvégű párbaj után Babocsay buskomorságba esett és borban keresett vigasztalást.

Kaposvár körül lévő nagy birtokát elvesztegette és végül az Első Magyar Biztosítónál lett jégkárbecslő. A hatalmas természetű és őriáserejű férfi közkedvelt tagja volt egy kis belvárosi vendéglő asztaltársaságának, melynek tagjai gazdag földbirtokosok, katonatisztek, rendőrtisztek és ezek feleségei voltak. Az utóbbi esztendőben nem látszott meg már Babocsay a buskomorság nyoma, mindig jókedvű volt. Ettől kezdve

az volt a kedvenc szólásmódja:

— *Meglátszátok, reggelre agyonlövöm magam!*

Szombat este a társaságban hanges jókedvvel mulatozott, fenéki kiitta borát, majd az asztalra csapta poharát:

— *Ma becsületszavamra agyonlövöm magam.*

A társaság tagjai hétfőn szintén együtt vacsoráztak. Egyik barátja tréfásan odaszólt Babocsaynak:

— *No Zsiga, szépen mered te agyonlőni magadat. Neveztünk a lenyegetéseden.*

Babocsay eleinte tréfára vette a dolgot, majd előkapta Strux-gyártmányu német revolverét és elkezdett vele gesztikulálni. A revolver közben kiesett a kezéből. Kovács rendőrfelügyelő felesége lehajolt, hogy felvegye, de Babocsay gyorsabb volt, *elkapta, halántékához nyomta a pisztolyt és löbelőtte magát*. Lehanyatlott a fehérterítéses abroszra, amelyet előntött a vér.

A vendéglőben jelenlévő dr. Csukovics Lajos orvos megállapította, hogy *azonnal meghalt*. A mentők is már csak a beállott halált konstatálhatták.

Az öngyilkos bátyja, dr. Babocsay Géza fővárosi ügyvéd elmondotta a tragédiáról, hogy ő többször segíteni akart már öccse szerencsétlen helyzetén és felejtetni akarta vele a tragikus párbajt, azért hozzáillő állást igyekezett neki szerezni. Kijárta, hogy egy 15.000 holdas papi birtokon jószágigazgatói állást kapjon. Babocsay Zsigmond elhárította magától ezt a fényes pozíciót azzal, hogy nem tud Pest nélkül élni és *inkább nyomorog Budapesten, semmint gazdag ember legyen vidéken*. Lakásán több levelet találtak ezekben

a január 31-ikén megírt levelekben már bejelentett öngyilkosságát.

Különösen érdekes az a levél, amely legjobban barátjának Boross Gábor forgalmi adóellenőrnek címzett. A levél így szól:

— *Na, te veréb, ugy-e megmond-tam, hogy hazaküldöm magamat. Röhögöttél, ezért nem kapod meg a Strux-revolvert és azért, mert nem adtál cigarettát. Most kacagatsz, üdvözlötet küldök majd a másvilágról, Zsiga.*

Változások Szubotica kiszélesített tanácsában

Ötven városatyát felmentett a belügyminiszter

A belügyminisztérium néhány héttel ezelőtt felmentette a szubotica kiszélesített tanács ötven tagját s helyükre, Gyorgyevics Dragoszláv főispán előterjesztésére új tagokat nevezett ki. Az újonnan kinevezett képviselőtestületi tagok névsorát már közölte a *Bacsmegyei Napló*. A felmentett tagok névsora csak a napokban érkezett meg Szubotica-ra és a városi tanács a belügyminisztérium határozatáról már értesítette is az érdekelteket felmentésükről. A felmentett képviselőtestületi tagok névsora a következő:

Deák András, Ainyin Mirosláv, Pécs T. Antal, Rajcsics Simon, Mamusics József, Létics Gergely, Rzsinszki Péter, Vig Lipót, Bilincz Antal, Franciskovics Tamás, Szekenderovics Boltó, Fleckenstein József, Vojnic Zélics Jásó, Takács József, Szebenyl István, Franciskovics Mihály, Sztipics József, Szkala Lojzica, Vojnic Hajdu Pál, Kádár Sándor, Krnájszki Iván, Mamusics Ferenc, dr. Dimitrijevic Drágó, Vajkovics Márton, Mamusics Antal, Tambász Ferenc, Szekenderovics Máté, Bastics Palkovics Antal, Kulancsics Gusztáv, Matkovics Vécó, Budanovics Gergely, Milodanovics Szima, Rieger Imre, Kulancsics Dániel, Baljovics Antal, Franciskovics Bruno, Balázs Mihály, Pajics T. Márk, Pajics T. József, Goszár Péter, Keszenovics Lukács, Kollár István, Lukics Lukács, Sefács Pál, Berger János, Vidákovics József, Berberovics János, Rigó István és Baranovics Lojzica.

Kiélesedett a harc

a szubotica demokraták és bunyevác-sokác-párt között

A szubotica kerületben, mint ismeretes, a Radics-párt jelöltlistáját a bíróság az államvédelmi törvényre való hivatkozással megsemmisítette. A horvát parasztpárti szavazók a zagrebi vezetőség határozata értelmében azokon a helyeken, ahol nincs Radics-párti lista, a Davidovics-féle demokráta-párt jelöltjeire szavaznak. Szubotica kerületében azonban ebben a tekintetben mégis meglehetősen fejletlenség tapasztalható, mert itt két párt van, amely a listákat demokráta-párti, illetve az ellenzéki blokk-listának nevezi és mindakettő számait a Radics-párti választók szavazataira. Az egyik a hivatalos demokráta-párt, bunyevác-magyar ellenzéki szövetségével Groll Milánt jelölte listavezetőül, a másik párt, a bunyevác-sokác-párt listavezetője Ivkovics-Ivandécsics Iván, amelyhez a disszidens demokráta-k is csatlakoztak. A küzdelem a két párt között a Radics-párti szavazatokért igen kiélesedett, mert mindkét fél arra hivatkozik, hogy a zagrebi központ határozata reá vonatkozik.

A bunyevác-sokác-disszidens de-

mokrata lista agitátorai azt állítják, hogy az elmúlt héten a Radics-párt zagrebi vezetősége írásbeli határozatot adott ki, amely szerint a horvát parasztpárti szavazóknak a szubotivai kerületben az *Ivkovics-Ivándéki* listára kell szavazni. Ezzel szemben a Davidovics-párt beogradi közlönye, a »Demokratia« kedden megjelent vajdasági számában idézi a horvát parasztpárt vezetőinek hivatalos határozatát, amely úgy szól, hogy Radics hívei a *Groll Milán* listájára szavazzanak. A lap egyúttal támadást intéz a bunyevác-sokác-párt ellen, hogy akciójával rontja az ellenzék választási esélyeit a szubotivai kerületben.

„Farizeus pofával...”

Ulain az új ébredőprogramról

Budapestről jelentik: Az Ébredő Magyarok Egyesülete vasárnap délután nagygyűlést tartott, amelyen dr. Eckhardt Tibor mondott hosszabb beszédet az új ébredőprogramról. A folyó évben — ugymond — konkrét gyakorlati programot akarunk keresztülvinni. Az új ébredőprogram abban nyilvánuljon meg, hogy a keresztény elemek a zsidósággal szakítsanak meg minden kooperatív működést. Ezután Eckhardt Tibor a numerus clausuráról szólott és azt mondta, hogy nem politikai, hanem társadalmi vonatkozásban kívánja érvényesíteni. Ulain Ferenc ezután az ébredőpropaganda taktikájáról oktatta hallgatóit. Szerinte a mérget, a gyűlöletet kell belevinni a mindennapi életbe. Az ellenfél mérgezett hazugságaival szemben ellenmérget kell használni. Nem a mi etikánk ugyan, — mondotta — de azt ajánlom, hogy farizeus pofával rejtjük magunkba a mi igazi ébredőmeggyőződésünket. Mutassunk hamis arcot, csalunk és csak a lelki mélyben őrizzük meg a bennünk élő tüzet.

Véres szerelmi dráma a mozgó liftben

A budapesti Ritz-szálló liftkezelője leszúrta egy szobalányt

Budapestről jelentik: A Ritz-szálló hallgatója hétfőn éjjel kétségbeesett sikoltás hallatszott a magasból a fölébe haladó liftből. A személyzet rémült sietéssel vette üldözőbe a folszálló liftet s a harmadik emeleten sikerült is a mozgásban levő liftet megállítani. A hogy a lift ajtáját fölnyitották, abban a pillanatban vérző mellrel, ájultan bukott ki a liftből Ádám Bözsi, a Ritz-szálló egyik szobalánya.

— Szent isten, megölnek! — csak annyit tudott szólani és eszméletlenül elterült a folyosón.

Ugyanekkor dult arccal, kezében hatalmas vérespengéjű kést villogtatva, kirohant a liftből Király Mátvás, a szálló tízenkilenc éves liftkezelője s a kést belevágta balkeze csuklójába. Az ütőerőket akarta átvágni. A fiút gyorsan lefoglák, majd hívták a mentőket és értesítették a rendőrséget. Ádám Bözsi életveszélyes sebével a Rókus-kórházba szállították, kihallgatni azonban nem lehetett. A dühöngő fiú könnyebb sebével a mentők költöztek be.

Király Mátvás egy évvel ezelőtti került a Ritz-Dunapalota szolgálatába, mint liftkezelő. A fiú csakhamar beleszeretett a szálló egyik szobalányába, a huszonegy éves Ádám Bözsibe, aki eleinte szívesen tréálkozott vele. A liftkezelő, ahányszor csak Ádám Bözsi emeletére érkezett, mindig odaszaladt a leányhoz, aki a végén már unta a dolgot és figyelmeztette a fiút, hogy ne állalkodjék mindig körülfutni. Végül is a leány elutasította a szerelmes liftest. Egy héttel ezelőtt Király Mátvás bánatában inni kezdett s egy este szinte öntudatlan állapotban tért haza, dühöngött és kiabált.

— Hozzák ide szerelmenet, mert különben végzek magammal!

Ekkor a szálló igazgatója orvost hivatott, aki megvizsgálta Király Mátvást és konstata, hogy súlyos ideg-bajban szenved. Szolgálatát azonban tovább végezhet a liftnél, de csak most derült ki, hogy már ettől kezdve állandóan élesre fent kést hordott magával, úgy járt egy hete föl és alá a lifttel és leste, hogy mikor száll be hozzá reménytelen szerelme, Ádám Bözsi. Hétfőn délután Király lement a szálló sötétisébe, ott több pohár sört ivott és kilenc óra felé újból odaállt a lifthez. A véletlen úgy hozta, hogy Ádám Bözsi éppen ekkor szaladt le az emeletről két feci borért a sötétbe és visszajövet liften akart fölmenni. Így ketten egyedül szálltak be a liftbe. A következő percben, amint a lift fölemelkedett a magasba, megtörtént a véres tragédia. Az orvos szerint a hosszú kést rendkívül mélyen dőtte a leány mellébe az örvénygő szerelmes s a sebesült állapota életveszélyes.

A rendőrségen Király Mátvás eladta, hogy a leány, akibe halálosan beleszeretett, őt gunyolta és ő betege lett ennek a szenvedésnek. Már az orvos is megállapította egy izben, hogy idegbeteg. A merénylet előtt ivott is és az is elkeserítette, hogy özvegy anyja az ő tudta nélkül férjhez ment s ezt éppen ma hallotta meg. Amikor a leány beszélt hozzá a liftbe, elvesztette eszméletét, csak azt tudja, hogy szembefordult a leánnyal, de hogy aztán mi történt, arról semmit sem tud.

Sztrájkol a gólya

„Ha már szül is az a kuncsaft, nem hívja magát!”

Bábaasszonynak lenni nem olyan egyszerű manapság, a szülő fél oklevelet és klinikai képzettséget követel a bábájától és alaposan megdolgoztatja azért a vacak tiszteletdíjért. Igen, pár rongyos dinár a fizetség, azért a csodálatos munkáért, amely egy új embert segít a világra. Hát hol itt az igazság?

A szomszédasszony tegnap délután egy egészséges fiugyermeknek adott életet és ebből az alkalomból sikerült meginterjúvolni a sok évtizedes tisztes multra visszatekintő bábaasszonyt. A bábaasszony természetesen csak panaszkodni tud, éppúgy mint az almások, vagy a boltosok. A drágaság meg a konkurencia, meg hogy nem akarnak szülni az anyák.

— Ott vagyon a baj, — kezdi — hogy, ha már szül is az a kuncsaft, nem hívja az embert. Minek neki a bába? Ott van a szomszédasszony, levezei a szülést, oszt jönnek kunyorálni szülési bárcáért. Oszt avval védekeznek, hogy hirtelen jött. Ujabbban csak úgy hívják a bábákat, ha mosást is vállalnak. Nem azért szereztünk oklevelet, hogy mossunk. Intelligensnek kell, hogy tartssuk magunkat. Amelyik bába nincs olyan intelligens, hogy mosást ne vállaljon, az semjen a fenébe...

Itt összecsomagolta a műszereit és így folytatta:

— Mind ingyér szeretne szülni, hogy mi szíveségből kinlódjunk a gyerekekkel.

— Mért kinlódnak önök? — szóltam közbe.

— Hát azt hiszi, olyan nagy élvezet ez nekünk? Az ember felelős a gyerek életéért, egy szerencsétlen fogás és hampe a kis köllöknek. És a nőorvosokat szívesebben hívják, ha drágább is.

— És más jövedelem nincs?

A bábaasszony magánkiül volt a felháborodástól. Csipőre tette a két kezét, mint Rozgonyi Cicelle, amikor férje elment a csatába és rámlivált:

— Mit gondol az ur? Csak nem képzeli?

— Mért, az nem hajt pénzt a konyhára? — és udvariasan meghajtottam előtte magamat.

— Semmiféle hajtásra nem vagyok kapható — jelentette ki erélyesen — és magát hajtom ki innen mindjárt, ha így beszél.

— Jaj, néni! — mondtam sajnálkozva — nálam már kerek huszonegy esztendővel elkésett azzal a kis hajtással — és sietve kilibegtem a szobából...

Rehabilitálták Castiglioni

A bécsi ügyészség megszüntette ellene az eljárást

Bécsből jelentik: Az ügyészség megszüntette az eljárást Castiglioni Camilló ellen. A megszüntető határozat indokolása szerint az Allgemeine Depositen Bank összeomlása ügyében megejett vizsgálat megállapította, hogy az összeomlás akkor következett be, miután Castiglioni az intézet vezetését másoknak adta át és hogy az összeomlás nem Castiglioni tevékenysége következtében állott be. A bank későbbi üzletvezetése még vizsgálat tárgya. A szeszérdekltség részéről Bondy és Lederer által tett feljelentés ügyében a vizsgálat szintén nem állapította meg Castiglioni bűnösségét és Bondy a feljelentését minden fenntartás nélkül visszavonta.

Bálóné emlékkönyve

Elítelték Ulain Pinterics irásszakértő megrágalmazása miatt

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék Schadt-tanácsa kedden tárgyalta Ulain Ferenc faivédő képviselő rágalmozási perét, amelyet az ügyészség azért indított ellene, mert a Tisza-per idején hamisítással vádolta meg Pinterics Károly törvényszéki hites irásszakértőt.

A Tisza-bümpör első napjaiban nagy feltűnést keltett, amikor a *Sztupka* László őrnagy a Tisza-bümpör katonai ügyésze mellé heosztott Paksi János volt detektív letartóztatták. Paksi Ulain Ferencel is összekötötésben állott, aki a Tisza-bümpörben a sértett Tisza-családot, elsősorban Almásy Denise grófnőt képviselte. Paksi letartóztatása után a következő napon a *Paksi-ügy rejtelméi* címen dr. Ulain Ferenc cikket írt a *Szózat*-ban, melyben azzal vádolta meg Pinterics Károly törvényszéki hites szakértőt, hogy az ő hamis irásszakértői véleménye alapján történt Paksi letartóztatása. Pinterics ugyanis szakértői véleményében azt állította Paksiról, hogy Paksi féle hamisította be a *hírhedt Bálóné-éle emlékkönyvbe Kéri Pál és Hittler Sándor neve mellé Friedrich István nevét.*

A tárgyaláson Ulain elmondotta, hogy Pinterics megdöbbenően könnyelmű szakvéleményt adott le *Bálóné könyvéről* és ezért támadta meg a *Szózat*-ban. A nem hivatalos irásszakértők határozottan megcáfolták Pinterics véleményét és bizonyították, hogy Paksi detektívnek semmi köze sem volt a behamisított Friedrich-aláíráshoz.

A bíróság Ulain kérésére elrendelte a valódiság bizonyítását. Az elnök ismertette a Paksi-ügy iratait, majd a Weisz Anni-féle öngyilkossági eset körülményeit. Weisz Anni lakásán felakasztva találták, mellette egy bucsulevél feküdt. A hatóságok előtt gyanusnak tűnt fel az öngyilkosság és ezért felkérték Pinterics Károly törvényszéki irásszakértőt, hogy adion véleményét arról, hogy a bucsulevél Weisz Anni kezeírása-e vagy sem. Pinterics megállapította, hogy a bucsulevél Helier Simonné kezeírása. Weisz Anni tehát nem lett öngyilkos. A szakértői vélemény alapján a hatóságok Helier Simonné gyilkosság büntette címen letartóztatták. A törvényszéki

orvos boncolása és az ellenőrző szakértők kihallgatása után azonban kiderült, hogy Weisz Anni tényleg öngyilkos lett, ezt a törvényszék azután ítéletében meg is állapította. Pinterics kihallgatásakor azt hangoztatta, hogy szakvéleményt mindig a legjobb meggyőződése szerint adott és úgy a Paksi-ügyben, mint a Weisz Anni-ügyben még most is fenntartja véleményét.

Az ügyész vádbeszéde után Ulain mondta el védőbeszédét. Tessék ítéletet hozni — mondotta — tessék megállapítani, hogy én vagyok a rágalmozó, méltóztassék megállapítani, hogy ilyen embert, mint Pinterics, az ügyész mellett illeti meg a hely, ezt a tényállást tessék megállapítani és akkor újabb kép tárul majd az ország közönsége elé az utolsó négy esztendő rendszeréről.

A bíróság ítéletében bűnösnek mondotta ki Ulain felhatalmazásra hivatalból üldözendő rágalmozás vétségében és ezért egymilliószáz-ezer korona pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban a novella első paragrafusát alapján felüggeszte. Az indokolás szerint bűnösnek kellett kimondani Ulain Ferencet, mert azt állította, hogy Pinterics tudva hamis szakértői véleményt adott le. Megállapította a törvényszék, hogy Pinterics könnyelműen és gondatlanul mondott szakértői véleményt. Ulain Ferenc tehát jóhiszeműen cselekedett Paksi János védelmében, de jószándékát rosszul hajtotta végre.

Az ügyész az ítélet ellen felebbezett.

Megszünt

a francia antiszemita lapja

Párisból jelentik: Franciaország egyetlen antiszemita napilapja, a *Libre Parole* megszüntette megjelenését. Harminc év óta tengődött a lap Párisban és ha eleinte volt is valamelyes olvasótábor, úgy ezt Edouard Drumont szenvedélyes cikkeinek köszönhette. Az olvasók azonban évről-évre fogytak, úgyhogy most a többi lapok megállapítják, hogy a *Libre Parole*-nak megszűnésekor már egyetlen olvasója sem volt. A megszünt lapot Drumont, a *La France juive* (A zsidó Franciaország) című, annak idején nagy port felvert pamflett írója alapította. Drumont első ténykedése az volt, hogy belemart atyal jóltevőjébe, Percire zsidó bankárba csupán azért, mivel ez még nem tartotta őt elég éretnek, hogy reálbiza az általa finanszírozott liberális és demokratikus *La Liberté* című napilap főszerkesztését. Drumont a leglelkismeretlenebb módon halmozta a vádakat a francia zsidók ellen, azonban az antiszemitizmust Franciaországban nem tudta megszüntetni. Drumont nagy nyomorban halt meg és most lapját, amelyet volt munkatársai igyekeztek tovább fenntartani, kénytelenek voltak végleg megszűntetni.

Butorok, csak a legjobb minőségben bécsi gyártmányok, versenykiváló olcsó áfak. Krausz Edénél Áfak

FIORANTA?

E. SZECSI PHILATELIA

bélyegkereskedés Szobotica főpostánál
Legjobb arany Mabel 1924-25. albumok minden nagyságban raktáron. Bélyeggyűjtőknek választékot meghonosára küldök. — Megvételre keresek használt jóvalóvá bélyegeket.

HIREK

A hintó vándorol

Volt egyszer egy gazdag, bolond ember, aki szelnek eresztette egyik kocsiját és lovát és azt írta rá: „Ez a kocsi azé, aki megtalálja“.

A lovak, amelyek kantárszárát nem fogta senki, csöndesen poroszkáltak tovább az uton, mert senki sem nógatta őket. Így találkoztak egy szegény utszéli vándorral, akinek koldustársnnya volt a vállán.

A koldus véletlenül olvasni tudott, beült tehát nagy örömmel a kocsiba és a legközelebbi város felé hajtatott. Azonban már a város határában elfogták, mert gyanus volt a rongyos ruhája és furcsa megjelenése. Hiába vitatta az igazát, a kocsi a városháza kocsiszínébe került, a lovak az istállóba, a koldus pedig a börtönbe. Ott senyedett sokáig és meg is halt. A városkapitány pedig ez alatt vigan használta a kocsit, lovakat, mert hiszen gazdájuk nem jelentkezett.

A kapitány felesége fenhéjazó asszony volt és ő volt az, aki rávette az urát, hogy a hintót használják. A hintó megkivántatta velük a gazdaság és pompa egyes dolgait is. Pazarlásba estek, a városkapitány sikkasztott, tönkrementek.

A gazdátlan hintó árverésre került. Valaki megvette, de annak se hozott szerencsét. A kocsi a lovakkal együtt tovább vándorolt. Gyorsan cserélte gazdáját, mert ahová beállították, mintha valami sötét végzetet hozott volna magával. És mennél inkább telt az idő, a kocsi annál kopottabb lett, a lovak pedig annál vénebbek és göthösebbek.

A bolond gazdag ember, aki annak idején szelnek eresztette a hintót, bolondságai és tékozlásai miatt csödbe jutott. El kellett hagynia pártját, gazdagságát és vándorbotot vett kezébe. Barangoló, faluról-falura vándoroló koldus lett belőle. De visszanyerte az eszét. Csak addig volt bolond, míg gazdag volt. Mert nagyon igaz a régi mondás, hogy a nagy gazdagság bolonddá tesz, a szegénység pedig józanná.

És az egykori gazdag ember egy viharos téli éjszakán betegen, lázasan valamelyik városban menedéket keresett. Nem kapott máshol szállást, mint az egyik kocsiszínben. Ott lefeküdt, elaludt és azt álmodta, hogy megint igen gazdag ember lett belőle, fogaton jár és csak úgy szórja a pénzt. Ekkor egy hang szólította:

— Édes gazdám én vagyok a Ráró, akit szelnek eresztettél. Most idegen kezén vagyok és nagyon rossz a sorom. Már rég nem kaptam abrakot. Mennyivel jobb dolgom volt nálad!

Olyan élénk volt az álma az egykori gazdag embernek, hogy heves szívdobogással fölébredt. Akkor már a hajnal első sugarai törtek be a kocsiszín ablakán. A derengő világosságban megismerte az ő egykor szelnek eresztett hintóját és valaha pompás lovait, amik most keshedt, vén állatok lettek. A kocsi cimere is jórészt már lekopott, de még meg lehetett rajta ismerni az aranydarut zöld mezőben.

A csavargó föltáplázkodott a helyéről, bemászott a hintóba és ott leült a régi ülésre, amelynek el volt tépve a bőre és a kóca kilógott. A csavargó ott újra elaludt és azt álmodta, hogy az ülés alá, amelyen alszik, pénz van elrejtve.

Felugrott és félig álomban keresni kezdte a rejtett kincsét. Nem talált sokat, de mégis tíz darab aranyat. Nagy vagyon ez egy szegény csavargónak! Félig-meddig emlékezett is, hogy valamikor ő rejtette oda ezt a pénzt.

A csavargó magához vette a pénzt és minthogy most már megölt az esze, nagyon takarékosan bánt az aranyakkal. Rövidesen igen gazdag ember lett belőle és visszaváltotta egykori hintóját és lovait...

Ó, hol vagy, régi téli éjszaka, mikor ezt a furcsa, bolondos mesét mondta el

nekem egy öreg parasztkocsi! Még az orromban van subájának szaga, fülemben van szutykos pipájának szortyogása, szemem előtt van görcsös, bütykös keze, amellyel végigsimította szőke gyermekfejemet.

Szini Gyula

*

— **A jugoszláv-magyar vasutügyi tárgyalások.** Beogradból jelentik: A jugoszláv és magyar delegátusok kedden folytatták tárgyalásaikat a vasuti tarifális megegyezésről. A tanácskozásról a következő hivatalos kommunikét adták ki: A Magyarországgal folyó vasuti tarifális tárgyalásokat Storamovic közlekedésügyi miniszter-helyettes elnökle alatt kedden is tovább folytatták és megállapítható, hogy a tárgyalások elég kedvezően haladnak. Szerdán a magyar és jugoszláv delegátusok egy része Bécsbe utazik, hogy részt vegyenek a február 6-ikán a Délvnsut felosztásáról szóló konferencián. A legközelebbi ülést február 10-ikére hívták össze. Időközben a jugoszláv és magyar szakértők ki fogják dolgozni az egyes tarifális tételeket, hogy előkészítsék a következő tárgyalások anyagát. A magyar delegáció képviselőiben annak ideiglenes vezetője, Walter külügyminiszteri tanácsos Beogradban marad. Popovic Tihamér, az SHS királyság budapesti követe a jugoszláv-magyar tárgyalásokról a következő nyilatkozatot tette a sajtó számára: A jugoszláv-magyar kereskedelmi egyezményt előkészítő tárgyalások akadálytalanul folynak a két állam delegációja között, de hogy mennyi ideig tartanak még, azt előre senki sem tudná megmondani. Hatalmas és bonyolult anyag vár letárgyalásra, hiszen tudjuk jól, hogy minden kereskedelmi egyezmény előkészítése nagy munkát és hosszú időt igényel. Határozottan kijelenthetem, hogy a jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalásoknál politikai szempontok nem érvényesülnek.

— **Radikális-párti négyülés** Noviszadon. Noviszadról jelentik: A radikális-párt szerdán délelőtt 10 órakor a Sloboda-Szálló nagytermében választási nagygyűlést tart, amelyen többek közt *Miletics Sztavko* dr. egészségügyi miniszter, a noviszadi kerület listavezetője is beszédet fog tartani.

— **Válságosra fordult Károlyi Mihályné állapota.** Budapestről jelentik: Newyorkból érkező hírek szerint Károlyi Mihályné állapota, akin néhány nappal ezelőtt műhoperációt hajtottak végre, válságosra fordult. *Andrássy Géza* gróf Amerikából távirati értesítést kapott, hogy a beteg állapotában komplikációk álltak be, úgyhogy a katasztrófa bekövetkezéséről lehet tartani.

— **Nusics Braniszláv-ünnepély** Szentán. Szentánról jelentik: A Szentán vendégszerelő színtársulat hétfőn este Nusics Braniszláv-ünnepélyt rendezett. Az ünnepség alkalmával előadták Nusics »Asszonyi csoda«, »A redukció« és a »Hadikárpótlás« című egyfelvonásos darabjait.

— **Stresemann beszéde a köztársaság mellett.** Halleből jelentik: A német néppárt akadémiai gyűlése alkalmából *Stresemann* birodalmi külügyminiszter előadást tartott „Akadémikusok és politikusok“ címmel. Kijelentette, hogy a német főiskolai hallgatók politikai tevékenységének — a mostani államforma elismeréséből kell kiindulnia. Németország nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy az államforma kérdésében harcba keveredjék.

— **A német kormány a nyolcórás munkaidő ellen.** Berlinből jelentik: A birodalmi munkaügyi miniszter átiratot intézett a birodalmi gyűléshez, amelyet arra kért, hogy foglaljon állást a munkaidő szabályozásáról szóló washingtoni egyezmény ügyében. A munkaügyi miniszter rámutatott arra, hogy a kormány a munkaidőre vonatkozó jelenlegi intézkedéseket elvileg visszautasította és azokat csak szükségtörvénynek tekinti.

— **Csehszlovák-román vasuti konferencia.** Szatmári tudósítónk jelenti: A csehszlovák és román vasutak delegátusai napok óta tanácskozásokat folytattak Szatmáron, hogy megbeszéljék a szükségessé vált forgalmi javításokat. A tárgyaláson, melyeken a csehszlovák államvasutakat *Nemecsek* főtanácsos és *Dvorak* tanácsos, a kassai igazgatóság menetrendi referense képviselték, kidolgozták az új menetrendet és az összes csehszlovák - román csatlakozásokat. Csehszlovák részről előterjesztették a Prága-Halmi-Kolozsvár-Bukarest között közlekedő közvetlen vonatok menetrendjét, mely lényegesen jobb a mostaninál. Elhatározták, hogy a két állam utasait kölcsönösen megkímélik a határállomáson eddig elkerülhetetlen hosszasan várakozástól, a peage-vonalon úgy a CSD, mint a CFR személyvonatai fogják lebonyolítani a személyforgalmat, az utlevél-vizsgálatokat a határbrók ezen vonatoknál Halmi, Hosszmező és Visóvölgynél ejtik meg. A két állam kereskedelmi vasuti forgalmának szabályozása végett a közel hetekben fognak tárgyalásokat folytatni a delegátusok Királyházán. A konferencia határozataihoz mérten a romániai vasutak menetrendjét is átrevideálják s így a kolozsvári csatlakozás több órával lesz előnyösebb.

— **Megérkezett Becskerekre a választási felszerelés.** *Putnik* Emil dr. torontárvármegyei főjegyző kedden hozta el Noviszadról Becskerekre a választási felszereléseket. A felszerelések egy egész vagonot töltek meg s rendőrök kísérték az uton a szállítmányt. A felszerelés közt van 400 urna és 101 doboz gumigolyó. A dobozok le vannak pecsételve és ezeket csak a választás napján, a választási elnökök bontják fel.

— **Rómában újból megdrágult a kenyér.** Rómából táviratozzák: A kenyér ára kilogrammonként újból 20 centesivel drágult Rómában. A többi városokban is hasonló intézkedésre készülnek.

— **A jugoszláv-román határszéli birtokegyezmény a román kamara előtt.** Bukarestből jelentik: Duca külügyminiszter kedden ratifikálás végett beteriesztette a kamarának a S. H. S. királyság és Románia közt a határszéli birtokok rendezéséről létrejött egyezményt.

— **Megfojtotta és elásta a feleségét.** Beogradból jelentik: Petrovics Radenko napszámos nemrég jelentést tett a beogradi rendőrségen, hogy felesége, a tizenhétéves *Stefanovic Milica* eltűnt. Amíg a rendőrség az eltűnt asszonyt körözte, Petrovics a napokban részeg állapotban egy ismerősének elbeszélte, hogy feleségét megfojtotta és szobájában elásta. A rendőrség letartóztatta Petrovicsot, aki bevallotta, hogy feleségét azért ölte meg, mert elakarták tőle választani. A lakásban megtalálták az elástott holttestet, amely már oszlásnak indult. A nyomozás azt is megállapította, hogy a gyilkosnak első törvényes felesége Beogradban él és a szerencsétlen véget ért fiatal asszonnyal Petrovics hamis okmányok alapján lépett házasságra.

— **Egy budapesti bérautó sofförje elgázolta a rendőr-örszemet.** Budapestről jelentik: Vasárnap éjszaka elgázolta egy automóbil az őrszolgálatot teljesítő rendőrt. *Urban György* rendőr a Nefelejts-ucca és Thököly-ut sarkán teljesített őrszolgálatot. Hajnali félnégy órakor utasokkal telt, nagy nyitott autó száguldott végig a Thököly-uton, nem kerülte ki az ucca közepén álló rendőrt, nekiment és gyorsan tovább menekült. Az elgázolt, vérebén fekvő rendőrnek még volt annyi ereje, hogy hosszát sipoljon az éjszakában. A súlyosan sérült rendőrt kórházba szállították, az autó kézrekerítésére pedig megindult a nyomozás.

— **Bethlen miniszterelnök sajtópör indított Ulain ellen.** Budapestről jelentik: Gróf *Bethlen István* miniszterelnök annak idején úgy nyilatkozott, hogy a bajor puccskisérlet ügyében *Ulain* csak azért nem lehetett eltűnt, mert *Horthy* kormányzó személyére való tekintettel a bizonyítékokat nem bocsátották a bíróság rendelkezésére. *Ulain* erre a nyilatkozatra ellennyilatkozattal felelt, amelyben kijelentette, hogy a miniszterelnök „vakmerően hazudott“. Az egyik lap megróttta a miniszterelnököt azért, hogy *Ulain* kijelentéséért sem bírói, sem lovagias uton nem igyekeztek elégtételt venni. Illetékes helyen ezzel szemben kijelentették, hogy a miniszterelnök az igazságügyminiszterrel való megbeszélés alapján már napokkal ezelőtt intézkedett a sajtópör megindítására nézve.

— **Elintéződött a romániai hullavita.** Bukarestből jelentik: Az egészségügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy az anatómiai kísérletek céljára a kórházakban elhaltak hulláit vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül az orvosi fakultásoknak rendelkezésére kell bocsátani, kivéve azokat, akiknek holttestét legfeljebb hatodizigleni rokonaiak kikérik.

— **Családirtság az örökség miatt.** Budapestről jelentik: Szarvason *Ujfaluczky Márton* földműves megölte mostohaanyját és mostohaestvérét, azután pedig felakasztotta magát. A gyilkosságot *Ujfaluczky* hetvenéves apja, aki tehetetlen beteg, végignézte, azonban a vérontást nem tudta megakadályozni. A gyilkosság az örökség miatt történt, mert *Ujfaluczky Márton* apja a mostohaanyja javára kitagadta a vagyontól.

— **Halálos repülőkatasztrófa** *Gravemünde*-ben. Lübeckből jelentik: Hétfőn este a *gravemünde*i repülőtéren egy magassági rekordrepülés alkalmával a *Kaspar*-művek egyik repülőgépe, amely a hasonló repülőgépek eddigi világrekordját előzőleg lényegesen felülmúlta, szerencsétlenül járt. Kevésével a földre szállás előtt a készülék mintegy 50–60 méternyi magasságból eddig még ismeretlen okból lezuhant. *Münnich* hamburgi pilóta és *Stierert* hamburgi megfigyelő szörnyethalt.

— **Letartóztatott kommunista.** A szubotikai rendőrség kommunista üzelmek miatt letartóztatta *Gruicsics Péro* szubotikai mázolósegédet. *Gruicsics* lakásán tartott házkutatás alkalmával a rendőrség nagymennyiségű kommunista röpiratot talált, amelyet lefogalt. A nyomozást most annak kiderítésére folytatják, hogy kikkel állott *Gruicsics* összeköttetésben.

— **Somlay Artur afférje a Margitszigeten.** Budapestről jelentik: Hétfőn hajnalban kínos incidens játszódott le a Margitszigeti nagyszálló halljában. *Somlay Artur*, a Renaissance Színház művésze, asztalától elutasított egy fiatalembert, aki *Somlay* később emiatt felelősségre vont. *Somlay* nem reagált a fiatalember felelősségrevonására, mire a fiatalember, egy *Papp* nevű banktisztviselő, inzultálta. *Somlay* az affér után telefonon jelentést tett a szigeti rendőri ki- rendeltség vezetőjének, aki egy rendőrt küldött ki a hajnali órákban a szállóba, az affér szereplőinek kihallgatása céljából. Az ügynek lovagias folytatása nem lesz, miután *Somlay* támadója ellen bünvádi fölteletést tett.

— **A vajdasági orvosegyesület közgyűlése.** A vajdasági orvosegyesület pönteken, február 6-ikán a noviszadi közkórházban közgyűlést tart.

— **Charlie Chaplin válik.** Londonból jelentik: Egy idevaló lap hírt kapott Hollywoodból, hogy *Charlie Chaplin* már faképnél hagyta fiatal felesége, akivel csak három hónap előtt esküdött meg. Az asszony árva, tehát nagyszüleire ment vissza és a rokonság tárgyal *Charlie Chaplin*-nal, hogy békésen váljanak el. Egyenesen a nászutról ment vissza nagyszüleinek házába a fiatal asszony.

— **A Népszövetség állandó katonai tanácsadóbizottsága február 5-én ülést tart Genfben.** Genfben jelentik: A Népszövetség a haditengerészeti és légügyi állandó tanácsadó-bizottságát február 3-re Genfbe összehívták. A tanácskozás tárgya annak a javaslatnak kidolgozása, hogy miként lehetne a demilitarizált rajnai zónában az állandó ellenőrzést berendezni. Tanácskozni fognak arról is, hogy milyen eszközökkel lehetne biztosítani a vizsgálóbizottság tevékenységét a katonai leszerelés ellenőrzését illetően. Végül a magánosok fegyver- és hadianyaggyártásának kérdését is napirendre tűzték.

— **A francia kamara vitája a vatikáni nagykövetségről.** Párisból jelentik: A kamara keddi ülésén folytatták a külügyi vitát. Blum Leó (szocialista) pártja csodálkozását fejezte ki afölött, hogy Herriot az elzász-lotharingiai vallásügyi kérdések tisztázására külön bizottságot küld a Vatikánhoz. Herriot félbeszakította a szónokot és kijelentette, hogy a vatikáni követség eszméjét már elvetette és a háromtagú küldöttség megbízatása nem diplomáciai jellegű. Blum hangsúlyozta, hogy a belső nehézségek okai azok, akik a vatikáni követtséget öt évvel ezelőtt visszaállították.

— **Sanghai nyílt város lesz.** Pekingből jelentik: Az északi csapatok visszavonulását Ci Yuang tábornok csapatainak megelégedésére manóvere következtében elválták és Shanghai egész környékét megszállták, az arsenál kivételével, amely még mindig Sun Chuan Fang tábornok kezében van. Vésztörvényszéket állítottak fel a fosztogató katonák ellen. A pekingi kormány Shanghai nyílt várossá deklarálta, hogy így megvédi a pusztulástól. Ha Sun Chuan Fang kész Chekiang tartományba visszavonulni, akkor a béke hamarosan helyreáll.

— **Tömeges felmondások és házbérémelések Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi háztulajdonosok nagyrésze február elsején lényegesen felemelte a házbéreket és azoknak a lakóknak, akik a lakbéremelést nem vették tudomásul, nyomban felmondtak. Egyes háztulajdonosok három-négy százalékkal emelték a házbért, így többek között egy Kralj Alexandra uccai háztulajdonos egy három szobás lakás bérét hater ezer dinárról huszonnégyezer dinárra emelte. A lakók körében a szervezett házbérémelés miatt nagy az elkeseredettség.

— **Tűz egy bécsi színházban.** Bécsből jelentik: Hétfőn este az Akadémiateaterben a második felvonás végén kigyulladt a szövetfüggöny. Azonnal leeresztették a vassüggönyt és a színház személyzetének higgadt föllépése elejét vette a fenyegető pániknak. Az előadást később zavartalanul folytatták.

— **Eljegyzés.** Rösler Stefi (Novisad) és Abelsberg Géza (Bačka-Palanka) jegyzesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Flesch Jucika (Nova-Crnja) és Salamon Hugó (Vel-Bečkerak) jegyzesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Meggyilkolta a családja.** Ilyen címmel a Bácsmegyei Napló a noviszadi hatóságokhoz érkező jelentés alapján megírta, hogy Sztaribecsen Gladies Péter vasuti pályáért felesége és fia, miután súlyosan összeverték, a vonat elé dobták, mely halálra gázolta. A gyilkosságnak, a jelentés szerint, szemtanúja volt egy becei asszony, aki jelentést tett a rendőrségnek, amely Gladies hozzártartozóit letartóztatta. Mint értesülünk, a becei rendőrség, amely megindította a vizsgálatot — misztifikáció, a mit bizonyít az is, hogy állítólag a gyilkosság szemtanúját nem tudták felkutatni. A gyilkosság vádját különben végleg megdöntötte a boncolás, amely kétségtelenül megállapította, hogy a holttesten nincsenek ütések nyomai — a pályáért baleset áldozata.

— **Magyar főnemesek támogatják Fülöp Józsiást birtokperében?** Prágából jelentik: Annak a nagykiterjedésű hitbizományi birtoknak kérdésével, amely miatt a Koburg-család tagjai között per folyik, most a cseh kormány is foglalkozni kezd. A földbirtokért a Koburg-család német-magyar és bolgár ága közt folyik a per. A német-magyar ágnak élén Fülöp Józsiás herceg áll, aki egy osztrák főhercegnő fia. A hitbizományi birtok százötvenezer hold és hozzá több kastély. A perben a bolgár ágat Borisz cár képviseli. A földbirtok legutóbbi tulajdonosa Koburg Fülöp herceg volt, aki úgy végrendelkezett, hogy a földbirtok kettéosztandó és egyik részét Fülöp Józsiás herceg, a másikat pedig Borisz cár öccse kapja. Fülöp Józsiás herceg azonban az egészet szeretné megszerezni és ebben a magyar főnemesség több tagja, valamint a Habsburg-családnak több tagja is támogatja őt.

— **Gyilkosság Debrecenben.** Debrecenből jelentik: Onodi István postaszolgálat kedden délelben egy mulatóhelyen három revolverlövéllel megölt egy Szilágyi Róza nevű leányt. A gyilkos postaszolgát letartóztatták.

— **Halálozás.** Az Eskontna 1 pucska banka d. d. Szubotica, s a Szubotica Takarékpénztár és Népbank r.-t.-nak 37 éven át volt hűséges, odaadó alkalmazottja Kopunovic Alajos folyó hó 3-án 66 éves korában váratlanul elhunyt. Szerdán d. u. 3 órakor az intézeti épületben lévő lakásáról fogták eltemetni.

— **Dagad a német szesz- és alkoholtörvények.** Berlinből jelentik: A nagy szesz- és alkoholtörvények, amely az államot sok millióval megkárosította, újabb szenzációja van. Weber vezérigazgató letartóztatása után Steinkopf titkos tanácsos a szeszmonopólium intézőségének elnöki állásából visszalépett. Visszavonulásának okául hivatalosan betegségét emlegették. Cochen Márton ezredes is letartóztatták. Mikor a hatósági közegek lakásába beléptek, Cochen mérget vett be, súlyosan megbetegedve szállították az ügyészség kórházába és amint az ágyából kiemelték, a párnája alatt még töltött pisztolyt is találtak. Cochen összekötést létesített a szeszmonopólium vezetőivel és a behozatali-kiviteli engedélyekkel manipulált. Sok százezer liter szeszcsalásban volt érdekelve és hamarosan milliókat ért. Közlben már egyszer letartóztatták, de akkor szabadlábra helyezték.

— **Tévedésből zsirszódát ivott.** Noviszadról jelentik: Offenbach Márton noviszadi lakos kedden hajnalban ittas állapotban tért haza a lakására, hol a sültben viz helyett zsirszódát ivott. Súlyos belső sérülésekkel beszállították a kórházba.

— **A szubotica francia klub tánciskolája** február 4-én, szerdán délután 6 órakor Pašičeva ul. 10. nyílik meg. A beiratkozás ugyanaznap történik a francia klubban s a tánciskolában. A tanfolyam díja 130 dinár. A táncórát hétfőn és szerdán 6—8 óra között tartják meg.

— **A halálfej.** Ma Szubotica-ra egy csomó levél érkezett. A levelek egy részét Beogradban, más részét Noviszadon adták fel. Tartalmuk is, külsejük is egyforma. Valamennyiben egy halálfejes rajz van. A halálfejet gummibélyegzővel sokszorosították. Mondanunk sem kell, hogy a halálfejes leveleket nagyobb részt ellenzéki, vagy ellenzékieknek hitt polgárok kapták. Azok közül, akik a magyar párt jelölési ívét aláírták, alig maradt ki valaki, majdnem mindenki megkapta a maga halálfejét. Más időkben az ilyen halálfejes levelet ráérő emberek éretlen tréfájánál egyébként nem kellene tekinteni, Szivac és Szentá után azonban a terror, a választók szabad elhatározásában való befolyásolásának olyan foka ez a tömeges levélküldés, amit nemcsak a jóízű emberek felháborodásának, hanem a hatóságok megtorló intézkedésének is követni kellene.

— **Hogy lesz tehát a zsebes kacsák-hól?** A fülemüle miatt esett már egyszer olyan galiba, hogy versben énekelte meg a költő, most egy másik jómadárra jár rá a rud; a kacsára, akit adóalanynyá léptetett elő egy szigorú rendelkezés. A szlovenszói Zsebes község előjárósága olyan határozatot hozott, hogy a legeltetési adót ezentúl kiterjesztik a szárnyas jószágokra is. Oroszkodott vala pedig a zsebesi t. előjáróság a következőképpen: A kacsák füvet is eszik. Harminc kacsák legalább egy ténélbe való legel össze, tehát minden harminc kacsára egy ténélnek számít. A legeltetési adót ilyenformán kiterjesztik a szárnyas jószágokra is, vagyis a kacsák adóízetővé léptetik elő Zsebesen. Hogy hány liba számít egy ténélnek, arról még nem döntött a kitűnő előjáróság. A tyukokat pedig egészen elhallgatták. Csak a szegény kacsákra pikkel a hatóság. Hát van Zsebesen igazság?

— **Éhségstrájk az illavai fegyverházban.** Bukarestből jelentik: Az illavai fegyverházban lezárt hét kommunista fogoly napok óta éhségstrájkot folytat. Valamennyinek az állapota súlyos.

— **Miért vonulnak vissza az amerikai atléták?** Newyorkból jelentik: Hugh Hirshon, az amerikai atlétikai szövetség versenybizottságának elnöke bejelentette, hogy Amerika nagy atlétái közül nyolcan visszavonulnak a versenyzéstől. A hír, hogy Tootell, Taylor olimpiai bajnokok, továbbá Enck, Brown nem versenyeznek többet, igen nagy feltűnést keltett, mert nem tudták mire vélni a nyolc versenyzőnek szinte tüneteszerű egyidőben történő visszavonulását. Hirshon most a visszavonulás okát is közölte a lapokkal. Taylor a világ legjobb távfutója azért mond le a versenyzésről, mert még Párisban annyira megsérült a lábán, hogy azóta még könnyű tréninget sem tud folytatni. Enck, a kitűnő középtávú futó farmer lett és olyan helyen lakik, ahol teljesítéssel lehetetlen sportolnia. Looney és Lovejoy sprinterek Horshon kérdésére kategorikusan azt válaszolták, hogy nem akarnak többet futni, nem akarnak atlétikázni. Buker, aki szintén szépen szerepelt az olimpiasz futóversenyekben, pap lett és hivatása akadályozza a sportüzemben, Johnston és Romig hosszú távfutók kedvüket vesztették és ezért hagyják abba az aktív sportolást.

— **A kassa-oderbergi vasutat államosítani akarják.** Prágából jelentik: A Slovenski Dnevnik jelentése szerint a cseh-szlovák parlament tavaszi napirendjére felvették a szlovák helyi vasutak államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Ez nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy a kassa-oderbergi vasutat az állam meg akarja szerezni.

Magyar Radikális Klub elnöksége értesíti a tagokat, hogy a tagsági igazolványok átvehetőek.

— **Királysértésért letartóztattak egy szubotica postatisztviselőt.** A szubotica rendőrség kedden délelőtt letartóztatta Cár Adolfot, a szubotica vasuti posta tisztviselőjét, aki ellen az a feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy királysértő kijelentéseket tett. Cárt kihallgatása után átkísérik az ügyészséghez.

— **Csakis »Kelicó« nemes illkőrirel a lezobbak.**

— **Santics-emlékünnap a noviszadi színházban.** Noviszadról jelentik: Kedden este Santics Alexa író halálának első évfordulója alkalmával a noviszadi Nemzeti Színház Veszlics rendezésében előadta Santicsnak »Köd alatt« című hercegovinai életképét és »Hasszán Aginica« című drámáját.

— **Sakkverseny Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi sakk egyesület Noviszad város bajnokságáért február közepén házi sakkversenyt rendez. Az egyesület 1000, 750, 500 és 300 dináros fődíjakat és három darab száz dináros mellékdíjat tűzött ki a győztesek számára.

— **Csalásért egy évre ítelték a léghőri elektromosság »feltalálóját«.** Annakidején budapesti jelentés alapján megírtuk, hogy Dezsőfi József, aki előre megtöltött akkumulátorokból szedte a léghőri elektromosságot, több szélhámoságot követett el. Orosházán és Szentesen gazdálkodóktól tekintélyes pénzeszegeket csalt ki, rendszerint azon a címen, hogy az illetők házába bevezeti a léghőri elektromosságot. Üzelmére rájöttek, a hitelezők feljelentették és Dezsőfit a szegedi ügyészség fogházába szállították. A feltaláló nem azért volt feltaláló, hogy sokáig üljön a fogságban, hanem egy szép napon feltalálta a módját, hogyan szökjön meg. Országos körözlevelet adtak ki ellene és sikerült is kézrekeríteni. A napokban tárgyalta ügyét a szegedi törvényszék. Dezsőfi Józsefet bűnösnek mondták ki többrendbeli csalásban és egy évi fogházra ítelték.

— **A májusi sorsolás.** Több helyről hozzánk intézett kérdezősködésekre közöljük, hogy a Bácsmegyei Napló májusi sorsolásban résztvesz

1. minden előfizető, aki a február-májusi negyedre negyedévi 135 dinárral, vagy havi 50 dinárral előfizet. Aki február 15-ig beküldi az előfizetést, a sorsolásban résztvesz. Az előfizetés azon a napon kezdődik, amikor az előfizetési összeg a kiadóhivatalhoz beérkezik. A kinek a lapküldést február 10-ikén kezdjük, az május 10-ig tekintetik előfizetőnek.

2. részt vesz a sorsolásban az is, aki január, február, március hónapokról 5—5 a kiadóhivatal által később megjelölt lap első oldalát beküldi.

3. A jutalmak:

a) 2 személyes utazási jegy Rómába és vissza;

b) 1 személyes utazási jegy Rómába és vissza;

c) utazási jegy Párisba és vissza.

Amennyiben a nyertes nem akar elutazni, a kiadóhivatal az utazási jegyet készpénzzel megváltja.

KINTORNA

Esküvőn. A pap prédikál a fiatal párnak:

— ... A férj tartozik megvédeni feleségét mindeuvel és mindenkivel szemben, az asszony pedig tartozik követni urát mindenhol ...

Az újdonsült asszony ijedten közbeszólt:

— Azt nem lehet, plébános ur!

— Már mért ne lehetne? — kérdi a plébános kikölkkenve prédikációjából.

— Azért nem, mert az én férjem levélhordó.

Falusi orvosnak panaszodik a beteg:

— Fáj a gyomrom, doktor ur.

— Mit érez belül? — kérdi az orvos — nyomást?

— Nem.

— Szurást?

— Nem.

— Hát?

— Valami olyat, hogy megy benne föl, aztán megint le, aztán ismét föl, aztán újból le és így föl-le, föl-le, föl-le.

Az orvos aggódva megkérdi:

— Mondja, nem nyelt le maga egy liftet véletlenül?

Az a bizonyos két ur beszélget a kávéházban.

— Olvasta? — kérdi a másik.

— Hogyne, — feleli az egyik — mit?

— Azt, hogy a Steinach-rendszerrel végzett kísérletek statisztikájából kiderül, hogy ezek az operációk kilencvenkilenc percentben eredményteleneknek bizonyultak.

Az egyik ur fölényesen legyint:

— Én már három évvel ezelőtt mondtam, hogy ez az egész Steinach fiatal ...

KÖZGAZDASÁG

A vármegye pénze

Január 20-án, mint megirtuk, Bács-megye közgyűlést tartott. A közgyűlés terjedelmes tárgysorozatának volt egy nem épen jelentéktelen pontja, amely iránt csak most utólag mutatkozik érdekfűzés. Ennek a közgyűlésnek kellett határozni a vármegyei házi pénztár és az alapok készpénzkészletének elhelyezéséről.

Valamikor a közpénzek elhelyezéséről szóló határozatot a leggondosabb megfontolás előzte meg. A határozat meghozatalát a törvény névszerinti szavazáshoz köti s anyagilag felelőssé teszi mindazokat a bizottsági tagokat, akik a szavazásban résztvettek. Ma tán ez az anyagi felelősség illuzórius, annál súlyosabb a morális felelőssége azoknak, akik a javaslatot megteszik s a határozatot előkészítik. Evék óta azt kell látnunk, hogy Bács-megye a vármegyei közpénzek elhelyezésénél más szempontokat érvényesít, mint azt, hogy a megyei alapok elhelyezése biztos, kamatoztatása megfelelő legyen s hogy ezek a pénzek olyan megyei intézetekhez kerüljenek betétként, amelyek amellett, hogy nagy adókat fizetnek, a pénzt a megye ipari és kereskedelmi vállalatai útján a közgazdasági élet fellendítésére használják fel. Így történhetett meg, hogy a múltban lényeges betétbe jutott a noviszdai Vojvodina Bank, amelynek válságba jutása igazolja, hogy a vármegye közgyűlése híjjával volt a kellő óvatosságnak.

A közpénzek elhelyezésére vonatkozó ez évi határozat igazolja azt, hogy a megye közgazdasági érdekeire megnyírnak tekintettel. A házipénztár és az alapok készpénzeiből huszonkét millió dinárt helyeztek el egyik zagrebi bank sombori fiókjánál, s a sombori helyi intézeteknél csak néhány százezer dinárt.

A zagrebi intézet és annak sombori fiókja kétségtelenül szolid bankok, addó azonban a vármegye területén alig fizetnek, még egy töredékét sem fizetik annak, amit a mellőzött bankok. A pénzkészletével a zagrebi főintézet rendelkezik s a sombori fiók üzletköre sokkal kevésbé jelentékeny, semhogy lényegesen hozzá tudna járulni a közgazdaság fellendítéséhez. Mindenképpen méltánytalan és igazságtalan, hogy bácskai kedvezményt adjanak Zagrebnek, a helyi intézetek és a vármegyei érdekek mellőzésével.

Azok a bankok, amelyeket a vármegyei betétek szétosztásánál mellőztek, de amelyeket, ha kulturális, jótékony-sági, vagy a vármegyei gazdasági törekvések támogatásáról van szó, mindig megtalálnak, — a közgyűlés határozatát a belügyminiszterhez felebbezik meg.

Ezt a felebbezést tavaly is beadták a bankok, de a minisztérium tavaly nem találta sürgősnek az elintézését. A közérdek szempontjából szeretnők hinni, hogy az idén a minisztériumban több igyekezet s az igazság iránt nagyobb megértés lesz.

A kisiparosok kölcsöne. A becskerek-i iparkamarához eddig ötven kisiparos adta be kérvényét a kedvezményes kölcsön iránt. Az ötven kérvény közül a kamara 45-öt kedvező véleménnyel továbbított a Narodna Bankához. Jellemző, hogy az ötven kérvény közül negyvenötöt kiskisiparosok adtak be. Minthogy a bánáti iparosok részére összesen egymillió dinár hitel áll rendelkezésre, a kisiparosoknak érdekükben áll, hogy mielőbb beadják a hitel folyósítása iránt kérvényüket.

SPORT

Noviszdai labdarugókerület alakul
Noviszdáról jelentik: Már jelentettük, hogy a noviszdai Oskv. kezdeményezésére Noviszdai legközelebb sportterkezet lesz, amelyen a noviszdai labdarugósport további hanyatlásának megakadályozására kívának életrevaló lépéseket tenni. Ez ügyben vasárnap délután a Bács-megyei Napló noviszdai fiókiadói hivatalában sportterkezet volt, amelyen ifjú Hadasi Koszta, az Oskv. elnöke elnökölt és valamennyi helyi sportegylet képviselője volt. Az értekezlet elhatározta, hogy febr. 15-én tartják meg a noviszdai és noviszdakörnyéki egyesületek részvételével a tervbevetett sportterkezetet, amelyre a noviszdai egyesületeken kívül a karlovci, zemuni, rumai, indijai, temerini, sabaci, obrenovaci, srbo-brani egyesületek is meghívót kapnak és azon a noviszdai kerület megalkotását fogják megbeszélni.

Női törvívóverseny Budapesten.
Budapestről jelentik: A magyar vívószövetség hétfőn rendezte meg az első női törvívóversenyt. A verseny eredménye: 1. Engel Edith. 2. Durand Zsuzsi. 3. Horti Ilus. 4. Wollemann Istvánné. 5. Keszthelyi Nelli. 6. Jozefik Mária. A junior férfi kardverseny eredménye: 1. Erdélyi Jenő 6 győzelem. 2. Eckl (MAC). 3. Deér (MAC). 4. Dány. 5. Palugyai (WVC). 6. Fényes (BBTE).

Külföldi futballeredmények. Bécs: Vienna—Simmering 6:1 (3:0). A Vienna pompás győzelmét elsősorban Konrad II. kitűnő játékának köszönheti, aki nagyszerűen irányította a Vienna csatársorát. Konrad I. a középpozíciót helyén nem vált be. A gólokat Konrad II., Seidl, Gschweidl és Ryba lőtték. WAC—Admira 6:1 (2:1); WAC—Simmering 2:2; WSC—Moravska Slavia 5:0 (2:0). A brünni csapat győngén játszott. Nürnberg: Slavia (Prága)—FC Nürnberg 1:0 (0:0). Rendkívül heves mérkőzés. Az el-

ső félidőben egyenlő ellenfelek, a második félidő elején Slavia, majd nürnbergi főlény. A győztes gólt Vanik lőtte. München: Wacker—DFC (Prága) 3:1 (2:1). A prágai német csapat balszerencsével játszott. DFC—Turn Verein 1:0. 5:2 (4:0). Hamburg: Viktoria—Union 3:2. Prága: Sparta—FK Vrsovice 1:1 (0:0). Milanó: Internazionale—Brescia 1:0. Modena: Modena—Spezia 2:0. Drezda: Guts-Muts—VFR 2:0.

Magyarország vidéki birkózóbajnokságai. Budapestről jelentik: Nyiregyháza vasárnap és hétfőn zajlott le a vidéki birkózóinak küzdelme. A minden tekintetben kitűnően sikerült verseny eredménye a következő:

Légsúly: 1. Fehér (Kaposvár), 2. Szalay (Pécs), 3. Takács (Makó).

Pehelysúly: 1. Kellner (Debrecen), 2. Benkő (Nyiregyháza), 3. Bóbis (Kecskemét).

Könnyűsúly: 1. Száraz (Cegléd), 2. Vidolovics (Pécs), 3. Kiss (Debrecen).

Kisbuzsúly: 1. Györfi (Kaposvár), 2. Dobó (Szeged), 3. Gera (Kaposvár).
Nagybuzsúly: 1. Zemkó (Szeged), 2. Kiss (Pécs), 3. Novák (Pécs).

Nehézsúly: 1. Beck (Szeged), 2. Janovszky (Nyiregyháza), 3. Kerekes (Debrecen).

Szívbetegség és érelmeszesedésben szenvedők a természetes Ferenz József keserűviz használata által könnyű és pontos béműködést érnek el.

Gummi fűzők 350.— dinártól
Haskötő és Gradhalter
orvosi rendelésre.
Hasfűző, Gyomorszorító, Melltartó,
Régi fűzőket divatosra átalakítok.
Virág Leontin Aleksandrova utca 11.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. február 3.

Zürich 8.375.
Budapest deviza 1167—1173, valuta 1147—1167.
Prága deviza 55.125—55.625, valuta 54.75—55.25.
Berlin deviza 68—68,2, valuta 64,7—67,8.
Bécs deviza 1148—1152, valuta 1142—1148.
Triest 39—39,10.
Newyork 1.625.

Zürich, febr. 3. Zárlat: Beograd 8.375, Páris 28.03, London 24.82, Newyork 5.18125, Brüsszel 26.80, Milanó 21.53, Amsterdam 208.75, Berlin 123.50, Bécs 0.0073, Szófia 3.755, Prága 15.30, Varsó 100, Budapest 0.0072, Bukarest 2.6875.

Beograd, febr. 3. Zárlat: Páris 3.35, London 2.96, Newyork 61.50, Milanó 25.675, Amsterdam 24.80, Berlin 14.70—14.75, Bécs 866—870, Prága 182.50—182.60, Budapest 8.62, Bukarest 32.25, Genf 11.90.

Noviszdai terménytőzsde, febr. 3. A forgalom jelentéktelen, az irányzat nyugodt. Kötések történtek: Buza, bácskai 75—76 kg.-os 500 dinár, bánáti 75 kg.-os Szentapartás 495 dinár, szerbiai 74. Beograd paritás 465 dinár. Tengeri, bácskai 215 dinár, februári 100 százalékos kasszával 213 dinár, március—április 230 dinár, bánáti Szentapartás 237.50 dinár, szerémi 50 százalékos 217.50 dinár, március—áprilisra 237.50 dinár, szerbiai márciusra 230 dinár. Liszt, 0-ás GG. 695 dinár, 0-ás G. 700 dinár, szerémi kenyérliszt 575 dinár. Korpa 190 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, február 3. Nyitáskor az irányzat lánghabb, a kínálat nem jobb, mint az elmúlt héten, a kereslet tartózkodó. Az amerikai piacokról buza 3¼ centtel olcsóbb. Newyorkban a buza 7¼ centtel esett vissza. A tengeri Csikágóban ¼ centtel drágább, a rozs 3 háromnyolcad centtel olcsóbb. Alacsonyabb áron kínálják az argentinai és a jugoszláv búzát is.

Budapestben a kínálat általában tartózkodó a tőzsdeidő elején, 620—625.000 koronás ajánlat van tiszavidéki búzára budapesti paritásban, ami 10—15.000 koronás olcsóbbodásnak felel meg. Rozsra is mintegy 10.000 koronával alacsonyabb pénzájánlat van, 520—525.000 koronával ajánlják budapesti paritásban. A takarmányek piacán tengeri iránt van némi érdeklődés 310—315.000 koronás pénzájánlat van tengerire. Jugoszláv tengerit 138 cseh koronában ajánlanak.

A mag- és lisztpiacra nincs semmi jelentős változás, az árak változatlanok.

Budapesti értéktőzsde, február 3. A csonka hét első üzleti napja az értéktőzsdén csendes, üzletlően indult, az irányzat inkább lánghaságra hajló. A bankokhoz a két ünneppon beérkezett vételi megbízásokat nyitáskor néhány perc alatt lebonyolították. Az első vásárlások után már sem eladó, sem vásárló nem volt a tereben.

A járadékpiacot teljesen elhanyagolta a tőzsde közönsége, már bankvásárlásokat sem bonyolítottak le.

A nemesfémek piacán a külföldi fizetési eszközök árának olcsóbbodása és a nemesfémek világpiaci árának stabilizálódása a 20 koronás aranyérmék árát a multheti nivón tartotta.

Zárlatkor az irányzat ismét szilárdulásra hajlott és különösen a kisipari értékeknek mutatkozott áremelkedés.

Bankok: Angol-magy. 37, Bosny. agrár 53,5, Földhitelbank 206, Szlavon felz. 65, Magyar Hitel 440, Osztrák Hitel 170, Keresk. bank 1075, Bányák és Téglagyárak: Beocsini 1100, Borsodi 85, Szentlőrinci 38, Szászvári 275, Kohó 365, Nyomdak: Athenaeum 81, Franklin 75, Globus 30, Vasművek és

képgyárak: Gróf Csáky 9,25, Ganz gép 184, Fegyver 905, Ganz Dan. 2800, Ganz vill. 1290.

Csikágói gabonátőzsde, febr. 3. Buza májusra 199,5, buza júliusra 168,75, buza szeptemberre 154,625. Tengeri májusra 135,25, tengeri, júliusra 136,625, tengeri szeptemberre 137. Zab májusra 63,25, zab júliusra 64,125, zab szeptemberre 60,375. Rozs májusra 177, rozs júliusra 153, rozs szeptemberre 132,125.

Newyorki gabonátőzsde, febr. 3. Buza őszi vörös 224,5, buza őszi kemény 212. Tengeri 147,75. Liszt sp. w. cl. 925—975.

Vizállás

Noviszdáról jelentik: A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Duna:** Bezdán 14 (+2), Bogojevó 70 (—), Vukovár 26 (—), Palánka 29 (—), Noviszdai 6 (—), Zemun —27 (+1), Pancsevó —60 (—), Szmederevó 86 (+1), Orsova 85 (—). **Dráva:** Maribor 11 (—2), Donji Miholjac —30 (+2), Oszijek —11 (+2). **Száva:** Zagreb —76 (—), Sisak —20 (+5), Jasenovác 94 (—), Brod 74 (+6), Samac 12 (+2), Mitrovica 85 (+1), Beograd —104 (—). **Tisza:** Becsej 144 (—1), Titel —14 (+4).

FORDSON TRAKTOR

FORD AUTÓK OLIVÉR EKÉK

LEGELŐNYÖSEBB BESZERZÉSI FORRÁSA

KLEIN GÉZA SUBOTICA

NYILTTÉR

Az Eskontna i pučka banka d. d. Subotica igazgatósága és végrehajtó bizottsága mély megilletődéssel tudatja, hogy az intézetnek, valamint a Subotici Takarékpénztár és Népbank r.-t.-nak Subotica, 37 éven át volt hűség és kötelességtudó alkalmazottja

Kopunović Alajos

e hó 3-án, 66 éves korában hirtelen elhunyt.

Temetése szerdán d. u. 3 órakor lesz az intézeti palotából.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Nyugodjék békében!

ZENEBARÁTOK FIGYELMÉBE!

Havonta megjelenő zeneértésitőt küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

Havonta megjelenő zeneértésitőt küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

Havonta megjelenő zeneértésitőt küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

Mit és mennyit együnk?

— Orvosok az ebéd ellen —

Egy francia orvos, dr. Maurice Boigley, tudományos szempontból szemlét tart az emberek étkezési módja fölött s összegezvén azokat a nézeteket, melyeket az eddigi kutatások felszínre hoztak, megállapítja, melyik a legegészségesebb étkezési mód.

Az angolok, vajmint a németalföldiek, kereskedők családjai, háromszor étkeznek naponta: reggel nyolc és kilenc között van az első étkezés, a reggeli, mely vajból, hideg sültből vagy sonkából, befőttből, lekvárból, teából vagy kávéból áll. Déli egy óraker egy-szerű ebéd, mely a miénkhez képest nagyon sovány. Hét és nyolc óra között esta pedig a vacsora, mely kisebb, szegényesebb a reggelinél. Levesből, hús-ból, főzelékből és csemegéből áll.

A németek, mint tudjuk, másképp osztják be az étkezést és jórészt ezt követjük mi is: nyolc óraker reggeli, dél felé az ebéd, közepes mennyiségű, aztán az »Abendrot«, melyet hét és tíz között rendszerint vendéglőkben költenek el.

Franciaországban a reggeli nagyon is könnyű. Tizenegy óraker délelőtt ebédelnek, de nem tulsokat. Hat és tíz között van a vacsora, mely étkezésük igazi eseménye.

Ahány ház, annyi szokás. Nyilván az emberek izlése, vagy az égáji viszonyok teremtették meg ezeket a szokásokat. Ellenben a tudomány most fölveti a kérdést, hogy a három közül melyik a legegészszerűbb?

Az orvos ezt válaszolja:

Nézetem szerint legokosabban az angolok étkeznek, kiknél a két fontos étkezés között tíz óra időtartam van, mely megengedi a gyomornak, hogy elvégezze emésztési munkáját, kiürüljön és pihenjen. Az a kis ebéd, melyet déltáján kapnak be, nem nehezíti el őket, a fejet nem terheli meg. Ha az ember sokat ebédel, délután nem tudja jól végezni dolgaikat. A francia szokásnak pedig az a hibája, hogy az emberek egyszerre nagyon sokat esznek, megterhelik gyomrukat és ennek folytán rosszul emésztenek.

Dr. Bergonié, a bordeauxi tanár azt javasolta, hogy étkezésünket a testen felhalmozott energiamennyiségek szerint rendezzük be. Szerinte legtöbbet kell emniük reggel fél nyolckor, mikor testünkben a felhalmozott energiataralok elérik a legnagyobb fokot. Ez a dus reggeli nemcsak növeli a következő négy-öt óra energiáját, hanem lehetővé teszi, hogy a máj, mely éjjel természet-szerűen nem kapott táplálékot, kellően feldolgozza. Délután négy és öt óraker újra együnk. Könnyű villásreggelit, teát és még valamit. Végre harmadik étkezés legyen nyolc vagy kilenc óraker, de csak két fogásból álljon.

Ime, a tudósok tanácsa. Különbözik egymástól a kettő, de az kivüláglik mind-egykiből, hogy mi a lehető leghelyte-nebbül étkezünk, mikor déiben, a nap közepén, munkásságunkat megszakítva, tulontul megterheljük gyomrukat. Nálunk az ebéd a legfontosabb, holott a mai tudomány felfogása szerint a nap közepén a legegészségesebb enni.

Boigley fölemlíti, hogy a szellemi munkásoknak nagyon könnyű táplálék-kal kell élniük. Egyenek kenyeret, zöld főzeléket, érett gyümölcsöt, egy kis bort is ihatnak, de naponta ne fogyasszanak többet százötven-százhetven gramm hus-nál, mert a hus különösen ülő foglalko-zású embereknek nehezen emészthető. Ezzel szemben a testi munkás bősé-ges hust kapjon. Ez fejleszti energiát, izmosítja. Mindez természetesen nem vonatkozik az aggokra, az öregekre, kiknek étrendjét testi állapotuk írja elő. Általános elvül kimondhatjuk, hogy ha, vanon tul lehetőleg nem szabad vacso-rázni. Inkább az ostroma legyen kiadó-sabb.

Házassági rémtörténet amerikai fordulatokkal és budapesti erkölcsökkel

Nagymamán, házibaráton és előleteken át Budapestről Newyorkig és vissza és összevissza

Furcsa történet ez, keserű, és mintha Strindberget igazolná, aki szerint az együttélő házastársak gyűlölete minden gyűlöletnél mélyebb.

N. Frigyes dúsgazdag amerikai gyáros 1922 elején rokonai látogatására Magyarországra ment. Beutazta egész Magyarországot, Balatonfüredre is ellátogatott, mindenütt előkelően, nagyvilágiasan élt. Könnyű volt neki, súlyos dol-lárokkal fizetett a könnyű fajsúlyu magyar korona helyett. A középkori ame-rikai gyáros Balatonfüreden megismerkedett egy fiatal leánnyal, B. Margittal, aki nagyanyja társaságában ép ott üdült. Az öregasszony, — mint a rendőrséghez beadott feljelentésében N. Frigyes el-mondja — egy tisztiorvos özvegyének adta ki magát. Az uriasan viselkedő B. Margit megtetszett az amerikainak, barátság fejlődött ki közöttük és a barátság halálos szerelembe hajtott át. N. Frigyes megkérte a nagymamától Margit kezét és néhány hét múlva igen sokan sutto-gtak Budapesten B. Margit fényes parti-járól.

Egy fordulatokban gazdag feljelentés

S a házasság, a fényes parti további történetéről szóljon helyettünk N. Frigyes feljelentése:

— A feleségem, kevéssel azután, hogy nászutunkból hazaérkeztünk, társasá-gunkba hozta dr. H. Gyula budapesti gyakorló ügyvédet, akit mint a család ügyvédjét és atyai támaszát mutatott be. Dr. H. Gyula ettől a perctől kezdve mindenütt jelen volt, ha házasságunkban valami esemény történt, és amidőn 1922 őszén feleségemmel együtt New-Yorkba mentem sűrűn érkeztek levelek Budapestről a feleségem címére. A bo-ríték hátsó oldalán mindig ez állt: Fel-adó: dr. H. Gyula Budapest. Feleségem mindig megmutatta a leveleket s azok hangját én teljesen korrektnak találtam.

— Feleségemnek azonban nem volt Newyorkban nyugta, úgyhogy unszo-lására hat hónapi ittoldozás után vissza-jöttem vele Budapestre. Itt aztán ugy-nevezett előkelő hoteléletet éltünk.

— Néhány hónappal ezelőtt különböző családi körülmények kezdtek idegesite-ni. Észrevettem, hogy feleségem család-ja hadilábon áll az erkölccsel. Kifogá-soltam, hogy feleségem Klári nevű, vá-lófélben lévő asszonynővére és felesé-gem idősorú nagyanyja tulságosan rabja a férfitársaságnak, hogy a »pol-gári« nagymama az előkelő Hotel Bris-tolban él és hogy mindketten előkelő és gazdag uraknak kitüntettjei, akik nem tulságosan diszkrét formában halmoz-zák el a hölgyeket ajándékokkal. Eltil-tottam feleségemet, ami miatt türhetet-lenné vált a helyzet s 1922 végén már be is adtam feleségem ellen a válókere-setet.

»Menyasszony és metresz»

— A válókereset beadása után külön-váltam feleségemtől. Mingyárt a külön-válás első napjaiban feleségem erkölcsi előleket illetően szörnyű adatok birto-kába jutottam. Megtudtam, hogy hus-zéves feleségem előleke botrányokban éppen olyan gazdag, mint hatvanöt éves nagyanyjád. Megtudtam, hogy hozzám

való férjhezmenetele előtt évekig kitar-tott barátnője volt dr. H. Gyulának, ve-le élt egy lakásban és amikor párhetes völegénykedéseni alatt nappal fogadott engem, nagymamája jelenlétében, de este, távozásom után a szende, piruló menyasszonyból kibontakozott a — metresz!

— 1923 április elején, amikor a váló-per már folyt, Astória-szállón levő la-kásomon kellemetlen meglepetés ért. Birósági végrehajtó tisztelt meg látog-atásával és feleségem javára ellenem nőtartás címén végrehajtást foganato-sított. Meg kell jegyezni a továbbiak-megérthetősége végett, hogy feleségem-nek ehhez joga nem volt, mert jogérvén-yes közjegyzői okiraton alapult nőtar-tási igényeiről lemondott. Ebből a vég-rehajtásból közöttünk újabb per kelet-kezett.

A magndetektiv beszámoló

— 1924 május 21-ikén fejezte be egy magánkutató-vállalat az általam meg-indított nyomozásokat és én megtud-tam, hogy feleségem nemcsak házassá-gunk előtt volt dr. H. Gyula barátnője, hanem amikor nászutunkról visszaér-keztünk Budapestre, H. Gyulával egy idegen ur garzonlakásán naponta talál-kozott. Ugyanezen a napon, amikor ezek a szörnyű adatok tudomásomra jutottak, tartott tárgyalást a büntetőbi-róság egy, feleségem ellen indított be-csületsértési pörömben. Feleségemet ugyanis feljelentettem, mert egy hozzántézetett levelében azzal vádolt meg, hogy egy arany cigarettatárcát ellop-tam tőle. Amikor a tárgyaláson megje-lentem, feleségem már ott volt nővéré-vel és dr. Ács Jenő ügyvéddel és fele-ségem mellett ott lépdelt tenhéjazó gu-nyos mosollyal az ajkán dr. H. Gyula is. Végsőkig elkeserített ennek az em-bernek agresszív viselkedése és kétség-beesett dühömben kiköttem dr. H. Gy-ula előtt és tovább mentem. Ekkor ért orozva, hátulról, dr. H. Gyula, többszö-rű hatalmas ütése. A becsatolt orvosi bi-zonyítvány alapján kérem dr. H. Gyula megbüntetését súlyos testi sértés bü-ntette címén.

Eddig a feljelentés. Orvosi jelentést is csatolt hozzá N. Frigyes, amely sze-rint a sérülések husz napon tul gyó-gyultak.

Az ellenoffenzíva

S most adjuk át a szót dr. H. Gyulá-nak, aki a napokban terjesztette elő vé-dekezését a bíróságon, mondván:

— Kérem a vizsgálat elrendelését ar-ranézve, hogy a sértett testi sérülését nem én okoztam. A sértett orra már előbb el volt törve. Kérem továbbá an-nak megállapítását, hogy a sérülések nyolc napon belül gyógyultak, annak megállapítását, hogy az inzultust N. Fri-gyes aljas indokokból eredő magatar-tása okozta, s végül annak megállapítá-sát, hogy jogos önvédelemből léptem fel ellene.

— 1921 március 28-án vette feleségül az amerikai zsidó gyáros — hangzik tovább dr. H. Gyula ügyvéd védekezése — B. Margitot, egy vidéki körorvos leányát. A leányt jól ismerem, régebb-ről, de az amerikaiit sohasem láttam.

Később megismertem őt is, amikor mint ügyvéd jártam el néhány peres ügyük-ben. Aljas és kiszínezett rágalom az, hogy én feleségével titokban találkoztam volna, mert még véletlenül sem ta-lálkoztam vele soha. Felesége egysze-rűen azért vált el tőle, mert nem akart visszatérni Amerikába azzal az ember-rel, akit mindenképpen jobban meggyűl-ölt és akinek erkölcsi előleketől furcsa dol-gokat tudott meg.

Mit tudott meg a fiatalasszony?

— Mit tudott meg a fiatalasszony a férjéről? — teszi fel a kérdést önma-gának az ügyvéd.

— Megtudta, hogy hamis okiratok alapján indított válópört ellene! Meg-tudta, hogy a férje, aki magyar koro-nában sokszoros, milliárdos, a szálló-ban, hogy ne kelljen fizetni a külföl-diekre kirótt ötvenszázalék felarat, osztrák-amerikai zsidó létére magyar állampolgárnak jelentette be magát. Megtudta, hogy férjének brutális és ál-landó szokása a kiköpés s hogy egy iz-ben hatvanöt éves nagyanyja előtt is lá-kópött.

— Ezért, csak ezért vált el az ass-zony N. Frigyesről. 1924. május 21-én aztán, amikor az affér történt, a fiatal-asszony felhívására kísértem el őt a törvénytiszre, nehogy a férj inzultá-hassa. Így történt azután az, hogy N. Frigyes előlem köpött, mire én szem-től-szembe arculütöttem. De meg kell vizsgálnunk most azt, hogy ki az, aki pontot adott és ki az, aki a potonokat kapta?

Ki ő és ki vagyok én?

— Én tizenhat éve vagyok Budapes-tén gyakorlóügyvéd. Tartalékos tüzér-tiszt vagyok, becsülettel végigharcoltam a háborút, öt kitüntetésem van és kö-zöttük két viládségi érem.

— A sértett? Ezelőtt Amerikában hasz-nálta ki a háborus konjunkturát, aztán idejött a dollárjaival és azt hitte, hogy pénzért minden kapható Budapesten. Itt megnősül, aztán aljas indokokból elvá-lík. Amint felesége lemond minden jogá-ról, újból összeáll vele és egy teljes évig ismét együtt élnek. Közben hamis oki-rat alapján kimondják a válást. Két év után rájön, hogy felesége leánykordban nem volt tisztességes, pert indít ellene, amelyben azzal érvel, hogy felesége egy arany cigarettatárcát kapott a szerető-jétől és azt adta neki nászajándékkul, de amikor a felesége visszakéri a tárcát, becsületsértésért följelenti az asszonyt. A per során bocsánatot kér volt felesé-gétől, de a cigarettatárcát nem adja vissza. »Végrehajtatja magát«, de nem fizet. Minezt a pénzért! Ez a sértett, a feljelentő, szegény B. Margit férje.

Ilyen hangnemben vallott azután a volt feleség is az eljáró hatóságok előtt. Minden szavában a gyűlölet izzik, min-den mondata szur, vág, tép, hasít. A bi-róság nem rendelte el a kért körülmé-nyekre a vizsgálatot, hanem kitűzte a főtárgyalást. A diszes háromszög né-hány hét múlva a bíróság elé kerül és az elnök bizonyára gondoskodni fog fegyveres fogházorokról, akik a tanács-kozóteremben meg fogják fékezni a strindbergi »Haláltánc«-nak ezeket a féktelen budapesti táncosait.

Az összes tavaszi és nyári női és férfi divatlapok megérkeztek
„Papyrus“, Novisad Jevrejska ulica 7.

38 év óta
SARG-FÉLE
KALODONT
FOGKRÉM
mindig pontosan jó.

NYILTTÉR.

Figyelmeztetés

A »Baranyai Menekültek Egyesülete« ezuton közli a nagy nyilvánossággal, hogy **Pert Ernő** magánhivatlanok nem tagja az egyesületünknek és érte semmilyen tekintetben felelősséget nem vállalunk.

A suboticei kerületi titkárság.

Nyilatkozat

Alulírottak kijelentjük, hogy tudunkon kívül letünk kijelölve a demokrata urna örököjének, melyen a listavezető **Groll Milán**. Ezen kötelességet nem fogadjuk el és február 8-án nem fogjuk azt teljesíteni, mert nem vagyunk tagjai a demokrata pártnak, ugyanis mi nem akarunk ezen párttal együtt működni, mivel a demokrata párt nem biztosítja a társadalmi előrehaladást és a békét az országban.

Bajsa, 1925. Január 31-én.

Előtünk: **Kátvanszki Szavica s. k.**
Tenleki Mátyás s. k.
Dobrik Ádám s. k.
Tenleki András s. k.
Zsembori György s. k.
Josimov Lázár s. k.

Értesitem t. vevőimet, hogy legújabb tervezetű **meiseni, sevresi és rosenthali porcellánok, Wedgwood és Goldscheider fayancok, berlini, wieni bronz és márványfigurák, Moser üvegek és eredeti olajfestmények** érkeztek. Legszebb alkalmi ajándékok.

Balog Lina
 Subotica.

Tagfelvétel.

Értesítjük a helybeli izraelita hitközség tisztelt tagjait, hogy Szent Egyeletünk folyó év március hó 8-án (Aszifát) tagfelvételi ünnepélyes közgyűlést tart, miért is felhívjuk mindazon hittestvéreinket, kik magukat Szent Egyeletünk kötelékébe felvétetni óhajtják, hogy ebbeli kívánságukat az egylet irodájában (VI., Zrinjski trg 23.) hétköznapokon (szombat kivételével) délután 3-6 óra között bejelenteni sziveskedjenek.

A suboticei Izr. Szentegylet
 (Chewra Kadischa) Elnöksége

870

URED GRADONAČELNIKA GRADA SUBOTICE

Br.21/1924. grnč.

Natečaj

Opštini grada Subotice potreban je jedan mašinista za kupatila Palić u III. grupi zvaničnika.

Prinadležnosti mašinista su sledeće: 1. Početna godišnja plata Din. 2400, 2. Položajna plata godišnje Din. 900, 3. Lično skuparinski dodatak godišnje Din. 7200, 4. Za svaki član porodice godišnje do 4 dece godišnje Din. 1800, 5. Posebni dodatak godišnje Din. 600, 6. Životne namirnice godišnje a) neoženjeni Din. 1500, b) oženjeni Din. 3000, 7. Stan, ogrev, osvetljenje u naravi.

U obzir dolaze samo reflektanti koji imaju 2 srednje škole, koji imaju ispit za stabilne parne mašine i inogu dokazati trogodišnju praksu u slatnom pogonu.

Reflektanti imaju vlastoručno pisanoj molbi priložiti: 1. Krsni list, 2. Domovnicu, 3. Svedočbu o položenom ispitu, 4. Svedočbu o dosadanjem radu, 5. Lečničku svedočbu, 6. Svedočbu o političkom i moralnom ponašanju.

Propisno snabdevene i taksirane molbe imaju se podneti: Uredu Gradonačelnika grada Subotice najkasnije do 15. februara 1925.

Subotica, dne 10. januara 1925. god.

Gradonačelnik:
Malagurski

943

Figyelem! Figyelem!

KANÁRI MADARAK HARZI ÉNEKLŐK

nagy választékban olcsón kaphatók
J. VIDMAR, LJUBLJANA, Sv. Jakoba trg št. 5
 Slovenija

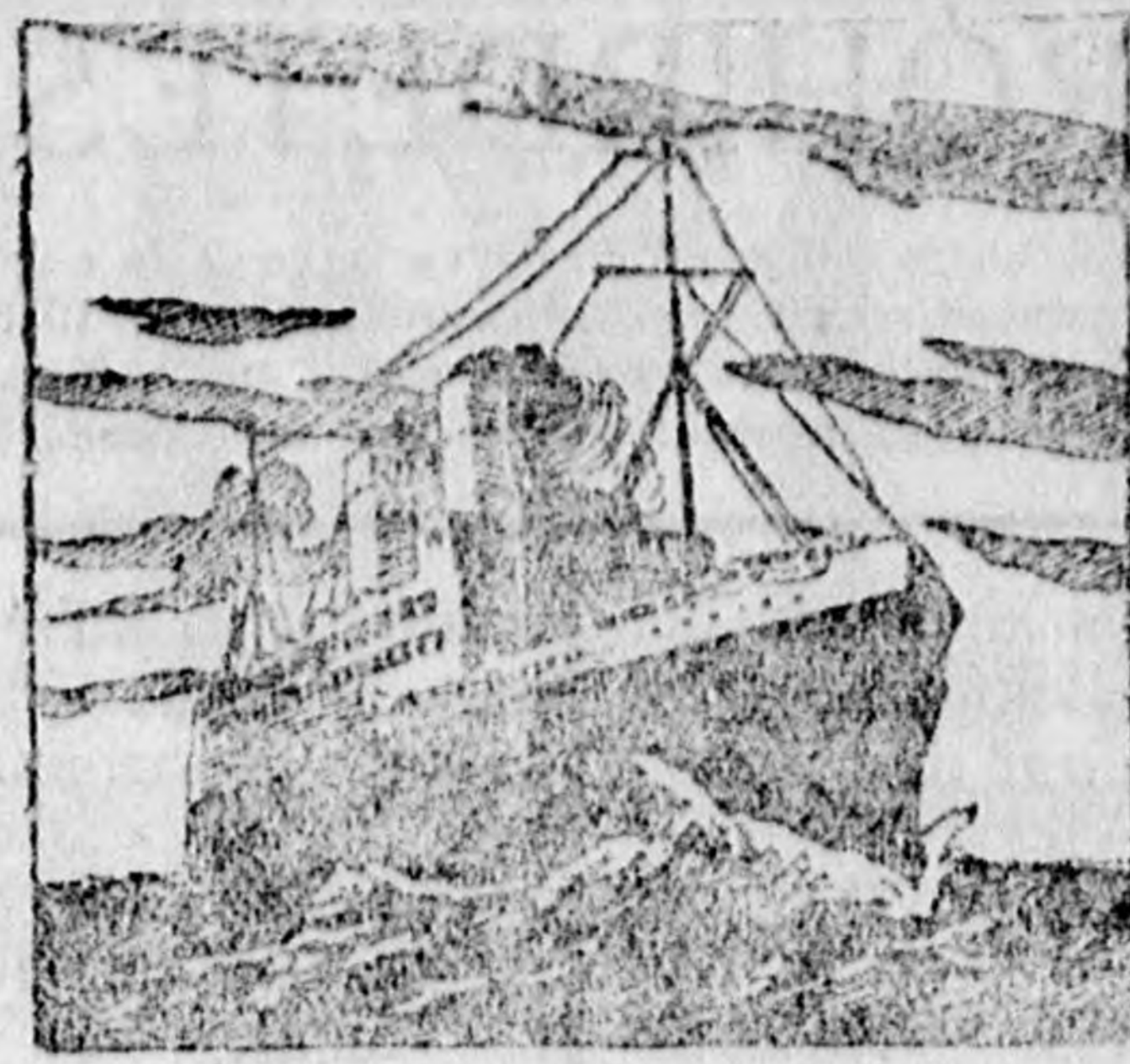
Kősó és darált kősó

vagon- és kisebb tételekben kapható. Gyors és pontos kiszolgálás.

Gausz János sómalma, Novisad

Futoški put 66. Telefon 534.

9890

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom

Hamburg—Cherbourg—Southampton-ból
Newyorkba és Kanadába Cherbourg—
Liverpool—Southampton-ból Délamerikába
 Rio de Janeiro Santos, Montevideo, Buenos-Aires
 Sanpaolo III. osztályú fülkék 2 és 4 ágygal
KÉNYELEM GYORSASÁG BIZTONSÁG

Levelezés minden nyelven

JUGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELET:

Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviseltek: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91.
 Ljubljana: Kolodverska 26. — Vel. Bečkerok:
 Kralja Aleksandra 4. Sürgönycim: „Roymailpac“
 Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Srpska
 Prometna Banka Sarajevo és Gruzban. Sürgönycim:
 „Prometna Banka“ 3145

FIAT AUTÓ- ÉS MOTORVÁLLALAT

„AUTOMOBILIA“

Telefonszám 151
GARAGE ÉS MODERN JAVITÓMŰHELY
SUBOTICA

I. Skadarska (Ányos) ulica 7.

Torinói Fiat gyár

vajdasági képvisellete és állandó lerakata

Michelin Pneu

gyári lerakata.

Elvállalja autók lelkiismeretes
 generaljavítását és állandó garagirozását.

Benzin, olaj alkatrészek

Állandó autóvezető-tanfolyam.

Haszánt autók bizományi eladása minimális
 jutalék ellenében.

Telefonrendelésre bármely időben bérutók
 személyszállításra kaphatók.

Tölgy fűrészhulladékokat
 fűrészpont
 fűrészelt szőlőkat

valamint

Körös és szil bogár (kerékgyártó)-fát
 szállit legolcsóbban

DRACH IND. DRVA D. D. CAPRAG

Távirat: DRACH CPS

Telefon: SISAK 41

879

RÉGI SZÉNÜZLET

a Bácskában jól bevezetett

UTAZÓT KERES

ki a szakmában már eredményesen működött. —
 írásbeli ajánlatok t eddigi működés, referenciák
 és fizetési igények megjelölésével e lap kiadóhivatala „M megbízható“ jelige alatt továbbit, 923

Braća SPITZER Faárugyár Subotica

A „CITROËN“ AUTÓ

a francia autóipar vezető márkája. Iparosok,
 kereskedők, orvosok, gazdáknak
 stb. legalkalmasabb, mert

beszerzési ára olcsó
üzemköltsége elenyészően csekély
kezelése igen egyszerű

Kapható
 10 és 20 HP, 2-6 ülésessel a legmodernebb
 kivitelben 40.000 dinártól kezdve
 Részletes árajánlattal szolgál

S. AD. ENGL
 SUBOTICA, JELAŠIĆEVA ULICA BR. 2.

VILLA

bánati városban, 4 szobás lakással, háromnegyed
 hold szőlő, veteményes kert, gyümölcsös, gazdasági
 épületekkel 100.000 dinárért

SÜRGŐSEN ELADÓ

Cím a kiadóhivatalban.

932

Fémrudak
 üres és teljes
 csapágyöntvények
 speciális
 bronzöntvényekből
 mindennemű
 üzem
 lokomobil
 és mezőgazdasági
 gépekhez
 nyersen
 és kidolgozva

MEMA
SUBOTICA

Fémöntőde
 osztály

Öntvények
 minden anyagból
 mint vörösréz-
 sárgarézfékek
 ölom
 cink stb.
 modellek és
 rajzok után
 Saját modell-
 asztalos
 és konstrukció
 osztály

Szállítások azonnal és szakszerűen eszközöltetnek

J. N. Schulhof d. d. Osijek

Jugoszlávia legrégebb és legnagyobb
 fával égető mézsművek

Ajánl

beremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér.

darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos
 képviselő a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica

Telefon 5-51.

926

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Szerdán utoljára!

Éjfél utótt!

Dramai színdarab
5 felvonásban

Nordisk film!

Korzóban csütörtökön VERNE GYULA világhírű regénye „Utazás a föld körül 18 nap alatt”. Atraktív filmudvarias és modern technika minden eszközeinek felhasználásával.

Szerdán utoljára!

Világattrakció!

1914 (PRATER)

Egy bécsi leány szerelmi élményei a vidámság, szerelem és szenvedések városában

FOGLALKOZÁS

Keresek perfect minden szakácsot. Hegedűs-mam. Mokrin. 919

Könyvelő szerb, magyar, német nyelvismerettel a gabona- és fűszerszakmától mielőbbi helyezésre állást keres. Megkereséseket a kiadóhivatalba kérek. 774

Nea-Crem

legmegbízhatóbb arc- és kézajó

KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

Faszakmában jártas érettségizett fiatalember felvétetik. Cim a kiadóban. 913

Kizárólag gyakorlattal bíró idősebb nő kerestetik 2½ éves kislány mellé. Részletes alánlatok Wilhelm-voninda címére. Bačka-Topolára küldendők. 882

Női fodrász

férfi vagy nő magas fizetés-sel és nagy mellékeresettel azonnal felvétetik KÉCZITY M. 834 női fodrász, Vel.-Bečkerek

Papucsszögédet állandó munkára magas fizetéssel felveszek. Cim: I. kör, Bogovičeva ul. br. 32. 948

Külföldi nagyobb sertés-kereskedő megbízását elvállalom Bácskában. Cim a kiadóban. 900

Idősebb házvezető, aki a főzést is vállalja, jobb házhoz ajánkozik. Cim a kiadóban. 909

Joghallgató órákat ad gimnázium VII. osztályáig, továbbá polgári, kereskedelmi iskolai tanulóknak. Magántanulóknak is. Cim a kiadóban. 942

„ATOM” Subotica

Samottanyag, öntőhomok és használt deszka kapható. 9204

Munkások és inások felvétetnek a „Plevna”-féle cukorgyárban. — Novisad, Sokolska ul. 2. 866

Vásári szabóságban

jártas fiatal magyar-szabó házaspár Subotica-ban bizományi üzletet kaphat. — Cim a kiadóhivatalban.

Főmolnár állást keres azonnalra. Németh Ferenc főmolnár, Bač, 130. szám. 940

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelzés leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válasz helyre melléklendő.

Mérlegképes könyvelő délutáni mellékioglalkozást, vagy 1—2 órai irodai munkát, könyvelést vállal. — Cim a kiadóban. 845

43 éves nős gépész-kovács állást keres, különféle gőz- és motorgépeket szakszerűen kezel és javít. Elvállalja gazdasági gépek javítását. — Cim: Szent István gépész Vel. Kikinda, Dražer gazdaság. 946

ÖSSZECSUKHATÓ ÁGYAK

Vasrámpán, rézzel bevont dróttal. 10x75 cm nagyság ára 300 Din. 20x80 400 Din. Szétküldés utánvétet is. „ZMAJ” d. d. Zagreb, Petrinjska ul. 3

Birtása (ili birtašicu) na % za dobar seoski birt (za zanatlije vrlo ugodno), u istome usamljen stan za istoga — treba S. Bešliin ugovac Dragutinovo (Bača). 930

Társulnék szakember-kereskedővel vagy jól bevezetett faárú-kereskedővel, esetleg tőke nélkül is, aki az általam készített faárút jól és olcsón el tudja helyezni, vagy tőkével rendelkező és megbízható, feltétlenül agilis és ügyes kereskedővel. Az üzlet fényes jövődelmet biztosít, mert árúim versenyképesek és árúim rendkívül olcsók. Leveleket „Szokuljca” jelisé alatt a kiadóhivatal továbbít. 934

VÉTEL-ELADÁS

Vas kasszát, íchetőleg kicserít keresek azonnali megvételre. Cim a kiadóban. 905

Szülő, amerikából származott failugas, permetezés nélkül, udvarban, kertekben nagy sikerrel tenyészíthető, kezelési utasítással, négyféle faj. 26 drb. 65 dinár. — Elsőrendű hegyváltai, jól kifejlődött, fajtiszta, sima vessző, mindenütt jó sikerrel telepíthető, utasítással. 100 drb 65 dinár. — Bor 50 literrel feljebb, a vevő horvátországban vasúthoz szállítva, új 7. óbor 8 dinár. — G. Bona, Koprivnica vinograd 1086. 841

Destilacija Drva D. D.

Zagreb-Tešić

Ajánl elsőrendű

retorta faszenet

vagonté elben. — Képviselet

Subotica részére

Révai Adolf Subotica

529 Telefon 551.

Vennénk 4—6 lovas benzín- vagy szivógázmotort. Pontos leírással árajánlatot kérünk. Hengermalom, Torda (Bánát). 741

Egy garnitúra Nicholson-féle 8. HP cséplőgép teljes felszereléssel teljesen jó állapotban eladó. Felvilágosítást nyújt Herfert Gyula, sentai fűrészgépjárú gépész. 903

Egy pár új, vagy jókarban levő használt nagy kumet-lőszerszámot megvételre keres a Sentai Hengermalom Heszler és Társai Részvénytársaság, Senta (Bačka). 902

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BEČSKEREK, a törvényszéki palota mellett, TELEFON 329 / 760

100 hl. legjobb karban tartott használt boros transzport hordó eladó. — Cim a kiadóban. 933

Likör és cognac szakmában évek óta feltétlenül jól bevezetett és szervezőképes **UTAZÓKAT** alkalmazunk. Csakis elsőrangú erők, intelligens és képzett urak ajánlatát kérjük

„KELICO”

Lepároló Művek, Modoš (Bánát)

Bükk-tüzlifa felaprítva és házhoz szállítva méterműzsáknként. 47.50 dinárért kapható Basch és Vigh telepen. Telefon: sombóriti fetelep 751, palicsi-uti fetelep 752. 853

Finom férfiltönyök 880 dinár, férfi téllkabátok 550 dinár, női felöltők 950 dinártól feljebb. Eisler Izsónál, Batárok temploma során. 823

Keresek megvételre használt jókarban levő vas-hordókat. (Peiróieum, benzín.) Steiner Béla Vel.-Kikinda. 887

Kisebbségi család megvételre keresek. Ajánlatok kiadóra „Kisparos 925” jelgére kéretnek. 953

Értékes világbélyeggyűjtemény, 2 nagy Svamneberger-féle albumban, kifogástalan állapotban, cirka 6000 drb. háromnegyed részben európai, olcsón és sürgősen eladó. — Megtekinthető délutánoként 2—5 óráig. — Cim a kiadóban. 846

Lokomobil 8 HP Claiton-Schutlewort, jókarban, nagyon olcsón eladó. Horváth gépfűrésztölep Gaj u. p. Antunovac, Pozsega-megye. 938

Fodrász-üzlet, jömeneteli, szép berendezéssel elutazás miatt eladó. Cim a kiadóban. 736

Megvételre keresek használt de jókarban levő 2—3 HP benzínmotort. — Ugyancit egy 4 lyuku keréken járó kukoricamorzsoló és egy német gyártmányu 8 HP benzínmotoros magánjáró szállagfűrész eladó. Cim: Werner Vukovar. 947

KISS ZÁLOGINTEZETE mindentéle értéktárgyra kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt cirka 300 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra; v. férfi, női ruhan és téllkabátok való. Ekszerek, ruhák, kabátok, fémerneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladnak. Subotica I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

KÜLÖNFÉLE

Elegáns szoba a belvárosban ur házaspár részére azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 920

Milankovics Péter 14 éves fiú 1924 február 6-án, szentai földéken 2906-79. sz. alatti szüleinek lakásáról eltűnt. Aki tud valamit róla, küldjön értesítést szület címére. Milankovics Péter. 875

Centrumban nagy üres szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 939

Zongora bérbeadó. Szilvásvy Ferenc, Vilsonova ul. 36. 936

Butorozotts. oba kiadó. Cim a kiadóban. 954

Zongorák, pianók csakis elsőrendű gyártmányok, 12—18 havi részletfizetésre, 10 évi jótállással, nagy választékban kaphatók Raab Károly hangszerkészítőnél Somborban. Zongoraárvitást, hangolást elfogad helyben és vidéken, mellet szakképzett munkásaival végeztet. 8545

A VI-ik körben egy teljesen újjáalakított ház, mely azonnal beköltözhető és gazdaságra is alkalmas azonnal eladó. Bővebbet VI. Milanova ulica 19.

KOMPLETT RADIO KÉSZÜLÉKEK

RADIO-készülékek összeállításához szükéges ALKATRÉSZEK, szakszerű ANTENNAÉPÍTÉKÉZÉS

Fejkagyló
Brown Lautsprecher
Brown Mikrophon

Akkumulátorok
Batteriák
Audionlámpák

PALLAS RÁDIO-VÁLLALAT SUBOTICA

PAJE KUJUNDŽIČA ULICA BR. 4. 310

Épületfát

(előírás szerint is) deszkát, lécet, tölgyfátávirdaoszlopot, bognárfát, tűzifát, köris-, tölgy-, bükkfadeszkát, minden méretben legolcsóbban szállít, vagonvételkel külön nagy engedmény

BRAČA IVKOV cég, STAPAR

Ne vegyen sehoh, míg fölünk ajánlatot nem kapott

Csomómentes asztalos árú

MÉRT RONTJA HITELETÉT?

A kézzel vagy rossz írógépen írt levéllel időt pazarol, bizalmatlanságot kelt, hitelt ront! A kifogástalan külsejű, jó írógépen írt levéllel időt takarít, bizalmat kelt, hitelt szerez!

VEGYEN „MERCEDES” ÍRÓGÉPET!

A legmodernebb szerszám s szaktudás nélkül szétszedhető és karbantartható kicserélhető betűzetű írógép

Megtakarítja a mechanikusnak fizetett karbantartási díjat. Egy géppel latin és cirill betűvel írhat

Részletre is kapható! Ha vevők, minden irodafelszerelési és papírárut stb. jelentékeny engedménnyel kap! Kérjen azonnal ajánlatot és prospektust S. H. S. vezérképviselet WILHEIM S. és FIA SUBOTICA

740

A legelegánsabb férfi ruhák Ungár Ferencnél Subotica Cyril Method-trg 5. alatt készülnek

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. környelgőgépén Subotica-ban.